

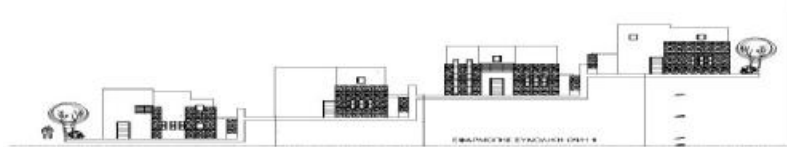
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΊΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

Σ.Τ.Ε.

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΝΕΩΝ ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΑΘΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΥΔΑΚΗΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ : Κ. ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΤΙΝΗΣ

ΠΑΤΡΑ, 2011

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια της Πτυχιακής Εργασίας, μου ανατέθηκε από τον κ. Μαρτίνη Σπύρο, Αρχιτέκτονα Μηχανικό, η Μελέτη – Σχεδίαση νέων μονοκατοικιών στην περιοχή Βαθύ Αγ. Νικολάου Κρήτης . Εδώ θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Μαρτίνη για την βοήθεια που μου προσέφερε, με τις γνώσεις του και με την εμπειρία του όλο αυτό το διάστημα που συνεργαστήκαμε για την εκπόνηση αυτής της εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία έγινε μια προσπάθεια σχεδιασμού ενός οικιστικού συνόλου σε ένα παραθαλάσσιο οικόπεδο στην περιοχή Βαθύ Αγ. Νικολάου Κρήτης , με πιθανό σενάριο κατοίκησης του από εύπορες οικογένειες , χωρίς όμως να επηρεάσει το οικιστικό περιβάλλον της περιοχής. Σύγχρονα σχεδιασμένος οικισμός για τις ανάγκες των ανθρώπων της εποχής μας , χωρίς όμως να ξεφεύγει από τις παραδοσιακές αρχές δόμησης του τόπου , ως προς τα υλικά κατασκευής και τους όγκους των κατοικιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ	5
1.1. Νεολιθική Εποχή (6000 - 2600 π.Χ.)	5
1.2. Μινωική Εποχή (2600 - 1100 π.Χ.)	5
1.3. Από τους Δωριείς μέχρι τους Ρωμαίους (1100π.Χ. - 330μ.Χ.)	5
1.4. Βυζαντινή περίοδος και Αραβοκρατία (330μ.Χ. - 1204μ.Χ.)	6
1.5. Βενετοκρατία (1204μ.Χ. - 1669μ.Χ.)	6
1.6. Τουρκοκρατία (1669μ.Χ. - 1898μ.Χ.)	7
1.7. Νεότεροι Χρόνοι (1898 έως σήμερα)	7
2. Το Λαϊκό Κρητικό Σπίτι Και Οι Μορφές Του	9
2.1. Στενομέτωπα σπίτια χωρίς στύλο	11
2.2. Στενομέτωπα σπίτια με στύλο	14
2.3 Πλατυμέτωπα σπίτια χωρίς στύλο	14
2.4. Πλατυμέτωπα σπίτια με στύλο	16
2.5.Σπίτια με λιακό που στηρίζεται σε τόξο.	17
3.ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ	18
4.ΠΡΟΤΑΣΗ	19
5.ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	24
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	25
7.ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ	26
8.ΠΑΡΑΤΗΜΑΤΑ	29

1. Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

1.1. Νεολιθική Εποχή (6000 - 2600 π.Χ.)

Η οικιστική ιστορία της Κρήτης αρχίζει από τη νεολιθική εποχή, με τους 42 οικιστικούς οικισμούς και 13000 περίπου κατοίκους. Αξίζει να σημειωθεί πως από τότε μέχρι σήμερα διατηρείται ένας χαρακτηριστικός τύπος σπιτιού, με ορθογώνια κάτοψη, με στέγη επίπεδη με ξύλινους στύλους, δοκάρια και κλαδιά, σκεπασμένη με ένα είδος πηλού. Τα πατώματα ήταν από πατημένο χώμα. Υπήρχαν ακόμα πέτρινα πεζούλια, κόγχες και τοίχοι με επιχρίσματα.

1.2. Μινωική Εποχή (2600 - 1100 π.Χ.)

Ο Μινωικός Πολιτισμός που πήρε το όνομα του από το μυθικό βασιλιά Μίνωα, από τους σημαντικότερους πολιτισμούς της ανθρωπότητας, σφραγίζει και χαρακτηρίζει μέχρι σήμερα το νησί. Ο πληθυσμός του νησιού αυξάνεται σταθερά με νέους κατοίκους και τα αγροτικά χωριά της Νεολιθικής Εποχής μετατρέπονται σε πρωτοαστικές κοινότητες.

Τα σπίτια είναι ορθογώνια με δώμα, με βάση πέτρινη και τοίχους από ηλιοψημένες πλίνθρες, ενισχυμένους με οριζόντια και κάθετα ξύλινα στοιχεία. Στο εσωτερικό τους το κόκκινο κονίαμα είναι ο πρόδρομος των περίφημων ανακτορικών τοιχογραφιών. Στη Μεσομινωική Εποχή χτίζονται τα τέσσερα μεγάλα ανάκτορα στις πιο εύφορες περιοχές, η Κνωσός, η Φαιστός, τα Μάλλοια κι η Ζάκρος, με κύριο χαρακτηριστικό της σύνθεσης τους τη μεγάλη ορθογώνια αυλή. Είναι διακοσμημένα με πλούσιες και θαυμαστές τοιχογραφίες. Οι κυριότερες μινωικές πόλεις συγκεντρώνονται γύρω από τα ανακτορικά κέντρα κι είναι ατοίχιστες, σημάδι ειρήνης αλλά και της δύναμης που είχε η θαλασσοκράτειρα μινωική Κρήτη. Έξω από τις πόλεις υπάρχουν επαύλεις, χωριά και μεμονωμένες κατοικίες.

1.3. Από τους Δωριείς μέχρι τους Ρωμαίους (1100π.Χ. - 330μ.Χ.)

Η κάθοδος των Δωριέων το 1100 φέρνει σημαντικές αλλαγές στη ζωή των κατοίκων που εγκαταλείπουν τα παραλιακά κέντρα και καταφεύγουν σε ψηλές δυσπρόσιτες περιοχές, όπου χτίζουν νέους οικισμούς, προσπαθώντας να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους. Τα σπίτια είναι μονώροφα, χτισμένα με σκληρό ασβεστόλιθο. Τα κατώφλια κι οι παραστάδες γίνονται με επιμέλεια, από λαξεμένους ογκόλιθους. Για καπνοδόχους χρησιμοποιούν σπασμένα πιθάρια. Ο τύπος αυτός του σπιτιού έχει επιβιώσει και στη σημερινή λαϊκή αρχιτεκτονική.

Η νέα ανάπτυξη του εμπορίου επιτρέπει στους κατοίκους να γνωρίσουν τη φοινικική, τη συριακή και την αιγυπτιακή τέχνη, αφομοιώνοντας αρκετά στοιχεία τους. Το νησί δεν αποτελεί πια μια πολιτική ενότητα αλλά έχει καταταμηθεί σε μεγάλο αριθμό Πόλεων - Κρατών που είναι οχυρωμένες, αυτοτελείς κι εχθρικές

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

μεταξύ τους. Οι συνεχείς πόλεμοι εξαντλούν σημαντικά τον πληθυσμό κι εξαφανίζουν συχνά ολόκληρες πόλεις. Σημαντικά πολεοδομικά δείγματα της εποχής είναι η Λατώ κι η Άπτερα.

Η Ρωμαϊκή κυριαρχία επιβάλλεται από το 69π.Χ. ως το 330μ.Χ.. Οι Ρωμαίοι επηρέασαν, αλλά, ούτε στο ελάχιστο, δεν έθιξαν την ελληνικότητα του νησιού. Η ελληνική γλώσσα, η θρησκεία, τα ήθη και τα έθιμα διατηρήθηκαν ανέπαφα. Η μεγαλοπρεπής ρωμαϊκή αρχιτεκτονική δηλώνει την παρουσία της με λαμπρά αμφιθέατρα, ναούς, ωδεία, αγορές, λουτρά, Ασκληπιεία, διοικητικά μέγαρα και διάφορα άλλα οικοδομήματα με περίτεχνα ψηφιδωτά που σώζονται σε πολλά σημεία του νησιού.

1.4. Βυζαντινή περίοδος και Αραβοκρατία (330μ.Χ. - 1204μ.Χ.)

Από το 330μ.Χ. η Κρήτη αποτελεί επαρχία του Βυζαντινού κράτους με έδρα τη Γόρτυνα και με διοικητή Βυζαντινό στρατηγό. Μέχρι το 824μ.Χ. διανύει περίοδο ακμής και ευημερίας. Αυτή την εποχή εδραιώνεται η Χριστιανική θρησκεία και χτίζονται πολλές παλαιοχριστιανικές βασιλικές. Το 824μ.Χ. κατακτάται από τους Σαρακηνούς, που την οργάνωσαν σε ανεξάρτητο αραβικό κράτος με κέντρο τον Χάνδακα - το σημερινό Ηράκλειο - και την οχύρωσαν με ισχυρό κάστρο και βαθιά τάφρο γύρω του. Οι κάτοικοι φεύγουν πάλι στα βουνά γιατί λεηλατούνται και καταστρέφονται τα πάντα από τους νέους κατακτητές.

Η Αραβοκρατία θα διαρκέσει πάνω από έναν αιώνα, μέχρι το 961μ.Χ., όταν ο τότε Βυζαντινός στρατηγός και κατόπιν αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς ελευθερώνει το νησί. Έως το 1204μ.Χ. διαρκεί η δεύτερη βυζαντινή περίοδος όπου η πορεία του νησιού είναι ανοδική. Το ελληνικό στοιχείο ενισχύεται με χριστιανούς εποίκους από άλλες βυζαντινές επαρχίες και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για πολιτιστική άνθιση, ειρήνη, οικονομική πρόοδο και κοινωνική σταθερότητα.

1.5. Βενετοκρατία (1204μ.Χ. - 1669μ.Χ.)

Με την αρχή του 13ου αιώνα, η Κρήτη γνωρίζει τις συνέπειες των Σταυροφοριών. Ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Αλέξιος ο Δ', για να εξαγοράσει την εύνοια των Φράγκων που έλαβαν μέρος στην 4η Σταυροφορία, χαρίζει την Κρήτη στο Βονιφάτιο Μομφερρατικό κι αυτός την πουλάει στους Βενετούς για 1000 μάρκα το 1204. Με την εγκατάσταση των αποίκων το φεουδαρχικό σύστημα της Δύσης εδραιώνεται στην Κρήτη. Μέχρι το 1363 η Κρήτη συνταράζεται από συνεχείς επαναστάσεις, οπότε κι ανακηρύσσεται ανεξάρτητη Δημοκρατία αρχίζοντας έτσι μια ειρηνική εποχή.

Οι κρητικές πόλεις εμφανίζουν εντυπωσιακή ανάπτυξη εμπορίου και ναυτιλίας. Ο πληθυσμός αυξάνεται, οι πόλεις καλλωπίζονται και επεκτείνονται με τα σημαντικότερα κτίσματα της κρητικής αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής επηρεασμένης από τη δυτική αναγεννησιακή τεχνοτροπία, αλλά

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

προσαρμοσμένης στις ανάγκες της κρητικής κοινωνίας και τις τοπικές συνθήκες. Η " Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας " αισθάνεται την ανάγκη αρχικά να οχυρώσει και να διασφαλίσει την πολυτιμότερη κτήση της από τους διάφορους επιδρομείς και κατόπιν να την κοσμήσει με μεγαλόπρεπα δημόσια κτήρια και πολυτελείς κατοικίες αξιωματούχων, μεταφέροντας κατ' αυτό τον τρόπο, το γόητρο και την αίγλη της στο κατακτημένο νησί.

Εκτός από την πρωταρχική θωράκιση των βασικών λιμανιών, η άμυνα του νησιού ενισχύεται με μια σειρά φρουρίων που χτίζονται σε τοποθεσίες στρατηγικής σημασίας. Αν τα οχυρωματικά έργα, τα καστέλια και οι βενετσιάνικοι πύργοι είναι δείγματα δύναμης και εξουσίας, τα παλάτια, οι κρήνες, οι λότζες, τα ρολόγια, οι πλατείες τα μνημεία στο Ηράκλειο, το Ρέθυμνο και τα Χανιά είναι δείγματα μεγαλοπρέπειας και αρχοντιάς. Η αναγεννησιακή αρχιτεκτονική επηρέασε την αρχιτεκτονική των σπιτιών, των εκκλησιών και των μοναστηριών. Στην ύπαιθρο συναντάμε αρκετές κατοικίες - πύργους, βίλες και αγροτικά βενετσιάνικα σπίτια. Τέλος, οι παλιές πέτρινες λαξεμένες πύλες, τα λιοτρίβια, τα αγροτικά σπίτια με δώμα ή με στέγη διατηρούνται σε αρκετά σπιτικά χωριά.

1.6. Τουρκοκρατία (1669μ.Χ. - 1898μ.Χ.)

Αρκετές ανεπιτυχείς επιδρομές κατά του νησιού είχαν επιχειρήσει οι Τούρκοι κατά τα τελευταία χρόνια της βενετοκρατίας και τελικά καταλαμβάνουν το νησί με την κατάληψη των Χανίων. Χιλιάδες Κρητικοί φεύγουν κυνηγημένοι στα Επτάνησα και σε άλλα μέρη ενώ μεγάλος αριθμός Τούρκων εγκαθίστανται στο νησί. Η γη δεσμεύτηκε, τα δημόσια κτήρια έγιναν βασιλικά, και τα ιδιωτικά διανεμήθηκαν σε Πασάδες και Μπέηδες. Έτσι το αστικό σπίτι στις πόλεις Ηράκλειο, Ρέθυμνο, Χανιά και Σητεία δέχεται επεμβάσεις από τους κατακτητές.

Χαρακτηριστικό στοιχείο είναι το " σαχνισί " το οποίο αποτελούσε προσθήκη ενός κλειστού ξύλινου εξώστη στον όροφο του σπιτιού. Οι εξώστες αυτοί κατασκευάζονται με ξύλινους προβόλους που στηρίζονται σε ξύλινες αντηρίδες. Στα Χανιά και στο Ρέθυμνο συχνά συναντάμε τύπους σπιτιών όπου η ξύλινη επένδυση δεν περιορίζεται στον εξώστη αλλά επεκτείνεται και σε άλλα τμήματα της πρόσοψης του κτηρίου, πολλές φορές σε ολόκληρο τον όροφο.

1.7. Νεότεροι Χρόνοι (1898 έως σήμερα)

Η βαθιά επιθυμία του κρητικού λαού για ένωση με την Ελλάδα πραγματοποιήθηκε αρκετά χρόνια αργότερα και μετά από νέους αγώνες. Η Κρητική Βουλή ψήφισε επανειλημμένα την ένωση της μεγαλονήσου με την Ελλάδα. Η ένωση πραγματοποιήθηκε επίσημα μετά το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων (1912 - 1913) με την υπογραφή της συνθήκης του Λονδίνου (17/30 Μαΐου 1913), ακολουθώντας το νησί τις τύχες της ελεύθερης Ελλάδας.

Η οικιστική συνέχεια της Κρήτης, παρ' όλες τις μεγάλες καταστροφές που γνώρισε το νησί, δεν σταμάτησε ποτέ. Οι πόλεμοι, οι επαναστάσεις αλλά κι η πείνα, οι

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

επιδημίες κι οι σεισμοί που αποδεκάτιζαν τον πληθυσμό δεν αποθάρρυναν τους κατοίκους που με πείσμα και με μια αξιοθαύμαστη ζωντάνια έχτιζαν και ξανάχτιζαν τους οικισμούς τους στην ίδια σχεδόν θέση από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η μελέτη της οικιστικής συνέχειας από τη μια εποχή στην άλλη μας δείχνει ότι οι περισσότεροι οικισμοί κάθε περιόδου κατοικούνται και την επόμενη περίοδο.

Σήμερα στο νησί διατηρούνται πολλοί οικισμοί από την Αρχαιότητα κρατώντας αναλλοίωτο το όνομα τους όπως η Μίλατος, η Τύλισσος, η Πολυρρήνια κ.α. Το πλέγμα των οικισμών της Βενετοκρατίας έχει ακόμη διατηρηθεί χωρίς μεγάλες αλλαγές. Οι Τούρκοι δεν έχτισαν καινούργιους οικισμούς και τέλος ονομασίες οικισμών όπως Γάζι, Μουχτάρι κ.α. προέρχονται πιθανότατα από την εποχή της Αραβοκρατίας.

2. ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΚΡΗΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ

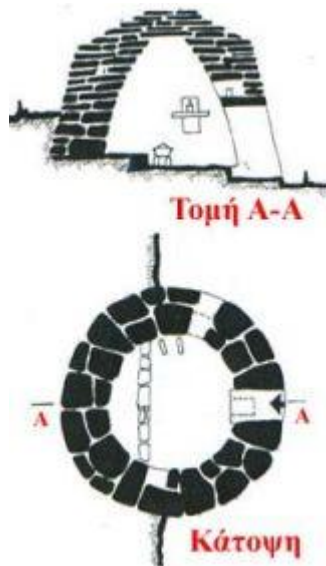
Το κρητικό λαϊκό σπίτι ανήκει στον τύπο του πλατυμέτωπου ή στενομέτωπου μονόσπιτου. Είναι λιτό, με απλή κυβική μορφή και με ελάχιστα ανοίγματα. Τα υλικά είναι η πέτρα, το ξύλο και το χώμα. Οι Κρητικοί τα χρησιμοποιούν στη φυσική τους κατάσταση ή πολύ λίγο επεξεργασμένα, με μια πρωτόγονη αίσθηση της ύλης, συνεχίζοντας έτσι στη μορφή αλλά και στην κατασκευή τον αρχέγονο τύπο του προϊστορικού σπιτιού της Κρήτης. Έχει έναν αυστηρό, ασκητικό χαρακτήρα. Πολλές φορές δύσκολα το ξεχωρίζεις από το βουνό όπου είναι γαντζωμένο.

Ο χαρακτήρας του κρητικού σπιτιού δικαιολογείται από την τραχύτητα του χώρου αλλά και της ζωής. Το βουνό, πηγή ζωής και καταφύγιο, οι συνεχείς επαναστάσεις και καταστροφές έκαναν τον Κρητικό να μην πιστεύει στην μονιμότητα του κτίσματος του. Αναγκασμένος να ξαναχτίζει από την αρχή πάνω στα ερείπια το σπίτι του, το χτίζει με έναν τρόπο πρόχειρο και γρήγορο, δίνοντας έτσι το χαρακτήρα του προσωρινού. Μέσα από την ανάγκη για βελτίωση της ζωής του Κρητικού το λαϊκό σπίτι εξελίχθηκε με τις εξής μορφές :

Θολιαστό σπίτι ή μητάτα ή κούμοι
Σπίτι με δώμα
Σπίτι με στέγη
Σπίτι με στέγη και σαχνισί

Θολιαστό σπίτι ή μητάτα ή κούμοι

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

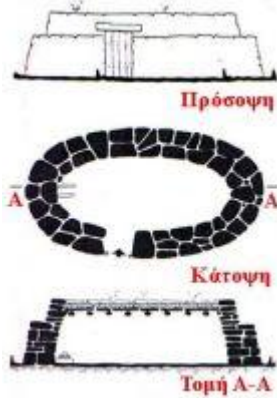
Το θολιαστό σπίτι ή αλλιώς σπιτοκάλυβο είναι πέτρινο καμπυλόμορφο σπίτι, κυκλικού συνήθως σχήματος σκεπαζόμενο με "ψευδοθόλο". Σήμερα υπάρχει μόνο σε έρημες τοποθεσίες και κατοικείται από τσοπάνους. Το συναντούμε στο οροπέδιο της Νίκαιας, στον Ψηλορείτη, στα Σφακιά αλλά και σε άλλες περιοχές. Η μορφή του είναι όμοια με τις προϊστορικές κυκλικές καλύβες της Σκωτίας και της Ιρλανδίας, τα χτίσματα με εκφορικό θόλο στην Απουλία, στη Σαρδηνία και στις Βαλεαρίδες. Βασικά υλικά του είναι τα κλαδιά και η πέτρα καθώς η έλλειψη ξυλείας είναι πλήρης από την περιοχή. Στο πέρασμα των χρόνων δέχτηκε τροποποιήσεις και έτσι σήμερα μπορούμε να το βρούμε με ελλειπτικό σχήμα, στεγασμένο με δώμα - με λιακό - οριζόντιο και παραδοσιακό.

Το καμπυλόσχημο αυτό σπίτι δεν κατοικείται πια μόνιμα, αποτελεί εποχιακό καταφύγιο από τους τσοπάνους και βρίσκεται μακριά από τα χωριά, ψηλά στα βουνά. Τα περισσότερα από αυτά που έχουν σωθεί μέχρι σήμερα βρίσκονται σε άσχημη κατάσταση εξαιτίας της περαστικής χρήσης τους.

Όπως προαναφέρθηκε, το κυκλικό ή ελλειψοειδές σχήμα του καταλήγει σε έναν ψευδοθόλο. Ο θόλος αυτός, κατασκευασμένος από σχιστόπλακα, είναι υπερυψωμένος έτσι ώστε στη μέση του σπιτιού ο άνθρωπος να στέκεται όρθιος ενώ στα πλαϊνά του πρέπει να σκύβει. Η πόρτα είναι στενή και χαμηλή, ενώ παράθυρα δεν υπάρχουν. Για την κατασκευή χώρων μαγειρέματος και τζακιού χρησιμοποιούνται πέτρες, ενώ οι κατασκευές αυτές είναι πολύ απλές και λιτές. Επίσης μια μεγάλη σχιστόπλακα χρησιμοποιείται για τραπέζι.

Αρχικά στο θολιαστό σπίτι δεν υπήρχε κανένα άνοιγμα εκτός από την πόρτα. Όμως ήταν εξαιρετικά δύσκολος ο εξαερισμός και ο φυσικός φωτισμός του χώρου. Με την εξέλιξη της μορφής του, δημιουργείται ένα άνοιγμα στην κορυφή του θόλου με απλό τράβηγμα μερικών πετρών, βοηθώντας έτσι στην έξοδο του καπνού από τον χώρο. Αργότερα η πόρτα γίνεται ψηλότερη και το πάτωμα αποκτάει δύο επίπεδα δημιουργώντας ένα χώρο για ύπνο στρωμένο με θάμνους. Ακόμη ανοίγεται ένα μικρό παραθυράκι και μια θυρίδα χωνευτή στον τοίχο για το λυχνάρι, το μαχαίρι και ψωμί.

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Το επόμενο βήμα είναι η μεταβίβαση του σχήματος της κάτοψης από κύκλο σε έλλειψη. Στο νέο σχήμα παραμένουν τα δύο επίπεδα του δαπέδου για χρήση ύπνου. Ο θόλος ενώ ήταν ανασηκωμένος παίρνει πιο χαμηλή μορφή. Έτσι σιγά-σιγά χάνει το σπίτι την αρχική του κατάσταση και πλησιάζει το γωνιασμένο σπίτι, αλλάζοντας συγχρόνως και η εσωτερική διαρρύθμιση με περισσότερες λειτουργίες. Με το πέρασμα των χρόνων παίρνει η επίπεδη οροφή με ξύλινα δοκάρια. Το σπιτοκάλυβο με δώμα (με λαϊκό) και ο τοίχος γίνεται λεπτότερος δημιουργώντας ταυτόχρονα ένα αναβαθμό εκεί που ενώνεται με την οροφή. Μια άλλη κατασκευή πρωτόγονου θολιαστού κτίσματος συναντούμε στα Σφακιά, Οροπέδιο του Ασφένδου. Ο θόλος είναι πολύ χαμηλωμένος και η κατασκευή πρωτόγονη. Κτίζουν καμάρες με λάσπη και ημιλαξωτές πέτρες, σε απόσταση 10 - 20 εκ. την μια από την άλλη, σχηματίζοντας έτσι μια σειρά τόξων.

Τα ενδιαμέσα κενά γεμίζουν με πέτρες γεμάτες κοιλότητες που δένουν η μια με την άλλη. Έτσι η κατασκευή στηρίζεται μάλλον στην τριβή παρά στις ενεργητικές ωθήσεις. Ο θόλος δεν μένει τελικά εμφανής αλλά σκεπάζεται με δώμα.

2.1. Στενομέτωπα σπίτια χωρίς στύλο

Η απλούστερη και φτωχότερη μορφή κρητικού λαϊκού σπιτιού, ανήκει στον τύπο του στενόμακρου ορθογώνιου μονόχωρου σπιτιού, που είναι σκεπασμένο με δώμα. Η στενή μεριά εμφανίζεται στην πρόσοψη (γι' αυτό και στενομέτωπο) και συγκεντρώνει όλες τις λειτουργίες στο εσωτερικό του. Στο βάθος υψώνεται φαρδύ σκαλοπάτι γύρω στους 40 πόντους, δηλαδή ένα χωμάτινο επίπεδο. η γνωστή πεζούλα. Αυτή χρησιμοποιείται ως χώρος ύπνου της οικογένειας, ο φωτισμός της οποίας γίνεται από τον ανηφορά και την πόρτα, ενώ το τζάκι βρίσκεται εντοιχισμένο με καμπυλόσχημη κόχη και χρησιμεύει για το μαγείρεμα.

Ο απλός αυτός τύπος σπιτιού αποτελεί απλή παραλλαγή που σιγά σιγά οδηγεί στην ιδέα της διμερούς διαίρεσης. Η διαβάθμιση του επιπέδου στο βάθος της μονοκάμαρας σκιαγραφεί τον στοιχειώδη και προδρομικό τύπο παταριού που θα εξελιχθεί με ξύλινες μορφές στο "σοφά". Στην πρόσοψη συναντάμε το αυληδάκι και την τοξωτή πόρτα στο ύψος του ανθρώπου για είσοδο που είναι συνήθως μετακινημένη από τον άξονα του κτίσματος προς την άκρη.

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Οι διαστάσεις που προκύπτουν από τις κατασκευαστικές δυνατότητες των υλικών, όπως είναι τα μήκη των ξύλων για την κατασκευή του δώματος, που κυμαίνονται από 2.50 έως 3.50 μέτρα, και το διαθέσιμο χώρο για το χτίσιμο του σπιτιού, στο στενομέτωπο τύπο, το πλάτος δεν ξεπερνά τα 3.50 μέτρα και το μήκος βρίσκεται σε αναλογία 1:2 ή 1:3, ενώ η επιφάνεια του σπιτιού κυμαίνεται από 25 έως 35 τ.μ.

Το μονόχωρο σπίτι είναι κι αυτό στενομέτωπο χτίσμα, με χαμηλό ξύλινο πατάρι για τον ύπνο, γωνιακό τζάκι για θέρμανση και χτιστή πεζούλα κολλητά στον τοίχο για κάθισμα. Εδώ, το φως μπαίνει από παράθυρα, ενώ στην πρόσοψη στενάχωρο "στεγαστό" - ή διαφορετικά "στεγάδι"- μπροστά από την πόρτα για να προστατεύει από τον αέρα, τη βροχή και το χιόνι. Η κάτοψη διαγράφει την τριμερή διαίρεση σε βάθος στεγαστό - σπίτι - πατάρι, και θυμίζει τα απλά προϊστορικά μινωικά μέγαρα.

Το μονόχωρο σπίτι μικραίνει. Όλα πιο πυκνά, πιο δεμένα και μικρά. Το ξύλινο πατάρι υψώνεται στο 1.70 μέτρα και τα "ωζά", ζούνε μαζί με τους ανθρώπους κάτω από το πατάρι (μαγαντζές). Γι' αυτό και δίφυλλη φαρδιά πόρτα στην πρόσοψη για να περνάνε τα ζωντανά.

Ο συνδυασμός τώρα, κατά παράθεση, δύο στενομέτωπων σπιτιών με πατάρι, σε διαφορετικές, αλλά συγγενικές παραλλαγές, οδηγεί στη δημιουργία του δίχωρου σπιτιού, δηλαδή του σπιτιού με δύο κάμαρες, ενώ ταυτόχρονα η ύπαρξη ημιυπόγειου χώρου κάτω από το πατάρι που αποτελεί υποδιαίρεση του χώρου και κατά την κατακόρυφη έννοια, προμηνύει την εξέλιξη προς το δίπατο. Ωστόσο, καταξιώνεται μορφολογικά και συνθετικά η πρόσοψη, καθώς προκύπτει από δομική ανάγκη και αυτάρκεια που η ολοκλήρωσή της, συμπληρώνει τη δεύτερη φάση των μεταβυζαντινών χτισμάτων.

Στη συνέχεια, το σπίτι μεγάλωσε, απλώθηκε με τρεις κάμαρες σε ανάπτυξη και σχηματισμό στενομέτωπο που φαρδαίνει κατά την πρόσοψη σε σχήμα οργανικά κλειστό και λειτουργικά ελεύθερο. Αναφερόμαστε στην ανάπτυξη, δηλαδή στο άπλωμα των δύο χώρων μπροστά, σάλας και υπνοδωματίου, που χαράζουν το σχέδιο της κάτοψης του τρίχωρου σπιτιού, ενώ η προσαρμογή του στις κλίσεις -

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ανισοσταθμίες - του εδάφους, δημιουργεί εξωτερικά τις πέτρινες σκάλες και τους υπερυψωμένους όγκους στην πρόσοψη.

Στη συνέχεια, η δημιουργία δίπατου με ξύλινη σκάλα στο εσωτερικό, δίχωρο, στο κατώ και εξώστη στον όροφο, αποτέλεσε τον τύπο κατοικίας που θα απλωθεί αρκετά στην Κρήτη για να αντικατασταθεί αργότερα αρχοντιά της πλατυμέτωπης παραλλαγής, που κυριέυσε το νησί. Ωστόσο, μια σειρά από τρία δίπατα σπίτια θα μπορούσε να σκιαγραφήσει την τάση για ανάταση, για πορεία και επέκταση καθ' ύψος με συνεχή αναζήτηση για χώρο και φως.

Η κάτοψη, η οποία εξελίσσεται ελαφρά τετράγωνη ανεπαίσθητα στενομέτωπη με εσωτερική ξύλινη σκάλα που ανεβάζει από το μονόχωρο κατώ στο μονόχωρο ανώι, αποτελεί σίγουρα αστική διάταξη και όχι παραδοσιακή. Τα ασυνήθιστα ψηλά στηθαία που χτίζονται από ανάγκη προστασίας από τους Τούρκους, δίνουν χαρακτήρα κατάκλειστης αυλής συγκεντρώνοντας τις λειτουργίες ψηλά. Τέτοια σπίτια αποτελούν το ενδιάμεσο στάδιο δίπατης και τρίπατης κατοικίας, που συνεχώς εξελίσσεται.

Ο αστικός χαρακτήρας αγγίζει τώρα περισσότερο τις κρητικές κατοικίες, τρίπατα με πολλά παράθυρα, όπου οι μεταβυζαντινές αναφορές σε συνδυασμό με τα βενετσιάνικα και τα τούρκικα πολυώροφα σπίτια οδηγούν στο τετράπατο στενομέτωπο σπίτι με πολλαπλή διαίρεση της κάτοψης σε βάθος. Παράλληλα, οι

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

προσόψεις άλλοτε ντύνονται με μεταβυζαντινά και αιγαιοπελαγίτικα στοιχεία και άλλοτε με δομικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά ανάμειχτα ή εντελώς ξένα. Η αυλή θα κατέβει από την ταρατσα του σπιτιού στη γη, για να συμμετέχει αργότερα στο παιχνίδισμα των χώρων της κάτοψης.

2.2. Στενομέτωπα σπίτια με στύλο

Το σπίτι με ξύλινο στύλο μπορεί να προϋπήρχε εκείνου με χωρίς στύλο ή και το αντίθετο. Όμως ο ξύλινος στύλος αποτελεί την πανάρχαια προϊστορική τεχνική σκέψη για την στήριξη του δώματος, ενώ δομικά στοιχεία αυτού του σπιτιού συναντάμε στην Κρήτη από τα μινωικά ακόμη σπίτια και παλάτια.

Τα στενομέτωπα σπίτια με στύλο, με "λυρατζή", όπως λέγεται στην Κρήτη, είναι λιγοστά και έτσι η εξέλιξη στηρίζεται σε μερικές πολύ απλές παραλλαγές του βασικού τύπου. η ξύλινη κολόνα συγκρατεί απάνω σε μια διχάλα το μεσαίο δοκάρι που σηκώνει το λιακό. Δοκάρια και μεσοδόκια είναι συνήθως από σκληρό και σχεδόν ακατέργαστο ξύλο, όπως πρίνο, λιοπρίνι ή ασίλακα. Οι διαστάσεις τους κυμαίνονται σε πάχος 36 - 40 εκατοστά και 11 μέτρων μήκος γεγονός που κάνει πολύ δύσκολη τη μεταφορά τους.

2.3 Πλατυμέτωπα σπίτια χωρίς στύλο

Στον αντίστοιχο πλατυμέτωπο τύπο κρητικού σπιτιού, η είσοδος γίνεται συνήθως πιο κεντρικά, για να ξεχωρίζουν οι λειτουργίες εσωτερικά σε μια από τις μεγάλες πλευρές με μικρά παράθυρα δίπλα στην πόρτα, ώστε να συμπληρώνεται ο φωτισμός, προστατευμένα με σιδεριές για ασφάλεια. Ακανόνιστα πέτρινα καντραρίσματα σε πόρτες και παράθυρα, ελαφριές ανισοσταθμίες ανάμεσά τους, πλάκες χωνεμένες στον τοίχο με γλάστρες, υδροροές με αβέβαιη ύπαρξη νερού και ανάγλυφος σταυρός στην εξώπορτα.

Η μελέτη της πορείας που ακολούθησε η εξέλιξη στην αρχιτεκτονική των πλατυμέτωπων σπιτιών, μπορεί να χωριστεί σε ενότητες.

Στην πρώτη παρουσιάζουμε, σε μια σύντομη αλλά ξεκάθαρη πορεία, τέσσερα παραδείγματα σπιτιών με λογική ιεράρχηση των χώρων που διαγράφουν μια εξέλιξη. Η κάτοψη είναι πλέον στενή και ορθογώνια, με φούρνο στα δεξιά και χαμηλό επίπεδο από πέτρες και χώμα στ'αριστερά, για τον ύπνο. Τα δοκάρια του λιακού κινημένα ανήσυχτα σε στροφή ενώ είναι σαφής η φυσιοκρατική επιρροή καθώς δεν υπάρχει σχεδόν ξεκάθαρος διαχωρισμός του μέσα με το έξω. Στη συνέχεια δυο στενά ορθογώνια ίσα, θα ενωθούν κολλητά και θα απλωθούν σε βάθος σχηματίζοντας το "σπίτι και το μέσα σπίτι", με ξύλινο πατάρι, χωμάτινες πεζούλες, γωνιακό τζάκι και αυλή.

Στο τρίτο χαρακτηριστικό παράδειγμα, το σπίτι έχει τρεις κάμαρες σε σχηματισμό κλειστό και λογικά οργανικό σπίτι -κελάρι- αποθήκη, χωμάτινο επίπεδο για τον ύπνο και πέτρινη γούρνα για το πλύσιμο στην αυλή. Ακολουθεί περισσότερο οργανωμένη κάτοψη σε σχηματισμό Γ το οποίο γράφεται από το κελάρι, τον

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

αχυρώνα και το μαγειρείο, ενώ τη θέση της αυλής τη γεμίζει η σάλα και το υπνοδωμάτιο.

Μια άλλη ενότητα αποτελούν τα πλατυμέτωπα σπίτια με συμμαζεμένο ξύλινο πατάρι, όπου συναντάμε εκείνα με μια κάμαρα και μισόκλειστο πατάρι, εκείνα που στον ίδιο χώρο έχουν δυο αντικριστά επίπεδα, δηλαδή ξύλινο μαζεμένο πατάρι και απλωτή πεζούλα και τέλος εκείνα με συμμαζεμένο πατάρι που είναι τυπολογικά αόριστο και λειτουργεί σαν εξέδρα, με τα τέσσερα μεσαία δοκάρια να στηρίζουν το λιακό.

Οι προσόψεις τους είναι τιγμένες δυναμικά καθώς οι τοξωτές πόρτες που αγγίζουν το ύψος του σπιτιού, δίνουν την εντύπωση ότι το σπίτι χτίστηκε για να στηριχθούν πάνω του αυτές οι πόρτες. Τα σπίτια αυτά όμως, αποζητούν μετασχηματισμό και εξέλιξη που θα πραγματοποιηθεί μόνο στις Κυκλάδες ενώ στην Κρήτη θα διατηρηθεί με επιμονή ο υπαρξιακός τους χαρακτήρας.

Τα ξύλινα πατάρια (σοφάδες) απελευθερώνονται, απλώνονται μέσα στο στενόμακρο πλατυμέτωπο σπίτι και καταλαμβάνουν το μισό. Σκαλιά, πλατύσκαλα, χωμάτινο επίπεδο, γωνιακό τζάκι μπροστά και μικρό υπόγειο. Στη συνέχεια το ξύλινο πατάρι μοιράζεται σε δύο επίπεδα, σχηματίζοντας πρώτο και δεύτερο πατάρι σε ανισοσταθμία.

Σε άλλη περίπτωση το σπίτι ορίζεται από τα δύο ξύλινα αντικριστά πατάρια αριστερά και δεξιά, ενώ σε ακραία παραλλαγή προς το δίπατο, το σπίτι πλαισιώνεται από πατάρια αριστερά και δεξιά, χωρίς τη δυνατότητα περαιτέρω εξέλιξης.

Την τέταρτη ενότητα αποτελούν τα σπίτια με εμφανές πατάρι, οργανικό, προσαρμοσμένο στην κλίση του οικοπέδου και ένα ξύλινο χώρισμα να το διαιρεί σε δύο κάμαρες κάτω από τον ίδιο λιακό. Στη συνέχεια ο λιακός μοιράστηκε στα δύο και σκεπάστηκε με δύο επίπεδα. Το πατάρι εισχώρησε και χάθηκε μέσα στην τομή, το τζάκι εξακολουθεί να είναι γωνιακό, ενώ το ξύλινο διαχωριστικό(μεσοχώρι) γίνεται πλέον σταθερός τοίχος.

Έτσι δημιουργήθηκε ένας πυρήνας δίπατου σπιτιού με εξωτερική πέτρινη σκάλα και μονόχωρα διαμερίσματα πάνω κάτω. Την τελική μορφή του αποτελεί το απλό δίπατο σπίτι με διπλές κάμαρες κάτω, τριπλές απάνω, πέτρινη σκάλα απ' έξω που ανεβάζει στον εξώστη και ξύλινη εσωτερική, που ενώνει την αποθήκη με το μαγειρείο, χωρίς να απουσιάζει φυσικά το πατητήρι και το "δοχείο" στο στεγαστό.

Στην ίδια παραλλαγή δίπατου σπιτιού με τα προηγούμενα, αλλά σε πιο σύνθετο σχηματισμό, ανήκουν και τα σπίτια που έχουν ένα μόνο μέρος δίπατο και τα οποία βρίσκονται σε ημιτελή μορφή, με εσωτερική ξύλινη σκάλα και ξύλινο μπαλκόνι, που αποτελεί ξενικό στοιχείο, τόσο στην κρητική, όσο και στην αιγαιοπελαγίτικη παράδοση.

Από την ενοποίηση δύο δίπατων σπιτιών που βρίσκονται σε γωνία, προκύπτει η γνώριμη παραλλαγή πλατυμέτωπου σπιτιού με εσωτερική αυλή περιτριγυρισμένη από μαντρότοιχο και πρόσοψη που χαράσσεται δυναμικά από υδροροές.

Την τελευταία ενότητα αποτελούν τα σπίτια με το γνωστό πυρήνα του δίπατου σπιτιού με στεγαστό, εξώστη και ταράτσα. Το φουρνόσπιτο σε λιτή άρθρωση,

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

απλοχωριά και αναλογίες με εμφανώς διαχωρισμένες τις λειτουργίες στην κάτοψη, προέκταση του "στεγαστού" στην αυλή και ανάπτυξη του στην ταράτσα-εξώστη.

Υπάρχουν όμως και παραδείγματα με το δίπατο τμήμα και το "στεγαστό" να βρίσκονται σε σύνθεση αντιθετική και τους κατά μήκος άξονες να τέμνονται. Πρόκειται για την πρώτη αλλαγή που στη συνέχεια τροποποιείται με αποτέλεσμα η κάτοψη να εμφανίζει άρθρωση των στοιχείων του ισογείου και κλιμακωτή διάταξη των επιπέδων εξαιτίας της μεγάλης κλίσης του εδάφους.

Έτσι, αποκαλύπτεται ότι η παραδοσιακή αρχιτεκτονική πορεύεται εξελικτικά διαγράφοντας εντυπωσιακή αρχιτεκτονική ιστορία με σταθμούς και προεκτάσεις.

2.4. Πλατυμέτωπα σπίτια με στύλο

Τα πλατυμέτωπα σπίτια με στύλο αποτελούν σχηματική εξέλιξη με μεγάλο κατασκευαστικό ενδιαφέρον και συναρπαστικές τεχνικές δομικές λύσεις. Ξεκινώντας από το πλατυμέτωπο μονόχωρο, ζευγόσπιτο με στύλο σε απλή σχεδόν πρωτόγονη μορφή, σκέτο, λιτό, χωρίς παράθυρα και τζάκι, προχωράμε στο ίδιο μονόχωρο μακρόστενο που χτίζεται χωρίς λάσπη αλλά με ξερολιθιά και φαρδύς τοίχους γύρω στο 1 μέτρο, που ωστόσο στηρίζονται από έναν δεύτερο τοίχο εσωτερικά με μορφή αντηρίδας που θα κρατήσει την ξερολιθιά όρθια δημιουργώντας μια ανεπαίσθητα κυρτή βαθμιδωτή πυραμίδα.

Το σπίτι εξελίσσεται σε πλατυμέτωπο μονόχωρο με κεντρικό όρθιο στύλο και μεσαίο δοκάρι που γέρνει και ακουμπάει στην κορυφή της κολόνας, που ονομάζεται "φράγκα" και στους απέναντι τοίχους. Ο κεντρικός στύλος στενεύει προς τα κάτω αντιγράφοντας τα μινωικά κτίσματα.

Το σπίτι με πατάρι, οργανικό σε κλίση, μονόχωρο, με μεταβατική παραλλαγή, συνεχίζει την πορεία στο δίχωρο με μεσοδόκια τραβέρσα, εγκάρσια και όχι και κατά μήκος. Αργότερα, όμως, υπάρχει ένα μόνο μεσαίο δοκάρι στο μάκρος που χωρίζει το σπίτι σε δύο ζώνες, μετατρέποντας το σε κανονικό δίχωρο. Έπειτα σε τρίχωρο που κλείνει την αυλή στο εσωτερικό του σε μισό κλειστό, μισό ανοιχτό σχεδιασμό.

Όλες οι κάμαρες έχουν λιακό χωρισμένο στα δύο από το μεσοδόκι στο οποίο στηρίζεται ο λυρατζής, ενώ όταν μικραίνει η μονοκάμερα μικραίνει και το μεσαίο δοκάρι, που στηρίζεται τώρα σε δύο ξύλινους στύλους αντί σε έναν, όπως συνηθιζόταν. Στη συνέχεια, οι στύλοι γίνονται τρεις με πλευρισμένο το στεγαστό και η κάτοψη εμφανίζεται πιο σύνθετη μέχρι το δίπατο σπίτι να αποκτήσει δίπατο στύλο με τα χαρακτηριστικά της φέρουσας κεντρικής κολόνας.

2.5.Σπίτια με λιακό που στηρίζεται σε τόξο.

Ανεκτίμητο για το μεταβυζαντινό Κρητικό και τον Κρητικό της ενετοκρατίας και της τουρκοκρατίας, είναι το σπίτι με τόξο. Πρόκειται για δομικά συγκροτημένο και λειτουργικά ξεκάθαρο οίκημα που τα συνολικά χαρακτηριστικά του, επίσης, μπορούν να αναλυθούν σύντομα στις παρακάτω ενότητες.

Μια πρώτη ενότητα από τέσσερα σπίτια, δυο στενομέτωπα και δυο πλατυμέτωπα. Στο πρώτο μονόχωρο, το τόξο είναι εγκάρσιο και στηρίζεται σε δυο πύλαστρα, που προεξέχουν από τον τοίχο. Στο δεύτερο σπίτι, που είναι δίχωρο, προστέθηκε ένα ίσο τμήμα στο βάθος, ο χώρος για το κελάρι. Στο τρίτο παράδειγμα ένα πλατυμέτωπο μονόχωρο σπίτι με το τόξο να ορίζει το λιακό, και στο τέταρτο δίπατο σπίτι εξαιτίας της έντονης κλίσης του εδάφους κάθε κάμαρα έχει τόξο που στηρίζει την οροφή του.

Στη συνέχεια στα δυο πλατυμέτωπα σπίτια που είναι χτισμένα σε έδαφος με πολλή μεγάλη κλίση, το τόξο στηρίζεται σε δυο άνισα πύλαστρα δημιουργώντας άλλοτε ένα και άλλοτε δυο πατάκια, χωρίζοντας το σπίτι σε άνισα τμήματα. Όταν το τόξο χτίζεται δίπλα στα μονόχωρα δημιουργεί το στεγαστό που γύρω του θα απλωθούν και άλλες κάμαρες. Έπειτα, το άνοιγμα του τόξου αυξάνεται στα έξι μέτρα, ενώ καθώς το πλάτος των σπιτιών μεγαλώνει το τόξο χωρίζεται στα δύο δημιουργώντας τοξοστοιχία.

Οι παραλλαγές που θα ακολουθήσουν στην εξέλιξη της χρήσης του τόξου στο παραδοσιακό κρητικό σπίτι είναι σχεδόν αναπόφευκτες. Δυο ή περισσότερα τόξα σε παράλληλο ή κάθετο μεταξύ τους σχηματισμό.

3.ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Το Βαθύ βρίσκεται 10km νότια του Αγίου Νικολάου και ανήκει στην ευρύτερη περιοχή της Κριτσάς, λίγο πριν τις παραλίες του Ίστρου. Είναι μια αναπτυσσόμενη περιοχή λόγω του μεγάλου κ πολυτελέστατου ξενοδοχείου που κτίστηκε το 2010 στη περιοχή και κατασκεύασε μια τεχνητή και πολύ όμορφη παραλία . Αξιοσημείωτο είναι να αναφέρουμε ότι στην περιοχή αυτή , όπως και στην Ελούντα , προσελκύει ανθρώπους μεγάλης οικονομικής ευχέρειας απ'ολο τον κόσμο .

4.ΠΡΟΤΑΣΗ

Μπαίνοντας στον άξονα Αγ. Νικολάου – Ιεράπετρας κ μετά από 10km φτάνουμε στην περιοχή Βαθύ , όπου βρίσκεται και το οικόπεδο μας , αριστερά του δρόμου , από τη μεριά της θάλασσας . Το οικόπεδο είναι 4.024m² , άρτιο και οικοδομήσιμο με συντελεστή δόμησης 0.3 και συντελεστή κάλυψης 50% του οικοπέδου . Έχει θέα στη θάλασσα ανατολικά κ δυτικά , νότια βρίσκεται ο κεντρικός δρόμος . Μορφολογικά το οικόπεδο είναι σε βραχώδη περιοχή και έχει αρκετές υψομετρικές διαβαθμίσεις . Έχουν δημιουργηθεί τρία επίπεδα (ταμπάνια) από τον ιδιοκτήτη του οικοπέδου και ένας τοίχος αντιστήριξης από οπλισμένο σκυρόδεμα , όπως φαίνεται και στο τοπογραφικό διάγραμμα . Νοτιοδυτικά του οικοπέδου υπάρχει ένα μονοπάτι όπου οδηγεί στην τεχνητή παραλία του κόλπου Βαθύ , όπου κατασκευάστηκε πρόσφατα από το νεόδμητο 5* ξενοδοχειακό συγκρότημα παραπλεύρως του εν' λόγω οικοπέδου .

Με βάση όλα αυτά τα στοιχεία δημιουργήθηκε η ιδέα να σχεδιαστεί ένα συγκρότημα τεσσάρων διώροφων μονοκατοικιών , με περισσότερες παροχές από τον μέσο Έλληνα . Χωρίστηκε λοιπόν ένα μέρος του οικοπέδου , σε τέσσερα ίσα μέρη , με τέσσερα μέτρα διαφορά καθ' ύψους το κάθε ένα μεταξύ τους , ανάλογα με τη φορά του οικοπέδου . Όπου σχεδιάστηκαν τέσσερις διώροφες μονοκατοικίες με πισίνα . Δημιουργήθηκε ένας δρόμος διαμέτρου 4,5m, στα αριστερά του οικοπέδου . Στο νότιο κομμάτι είναι το δενδροφυτευμένο σημείο του και στο βορειοδυτικό είναι ένα γήπεδο τένις .

Ο σχεδιασμός των μονοκατοικιών έγινε με γνώμονα τις ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου, χωρίς να παραβλέψουμε την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του τόπου, τόσο στον όγκο των κατασκευών , όσο και στα υλικά κατασκευής . Σχεδιαστικά έχουμε στοιχεία ορθογωνικών κατόψεων , με μικρά ανοίγματα , δίπατα κτίρια , και στο δώμα έχουμε πλάκα κ όχι κεραμίδια .

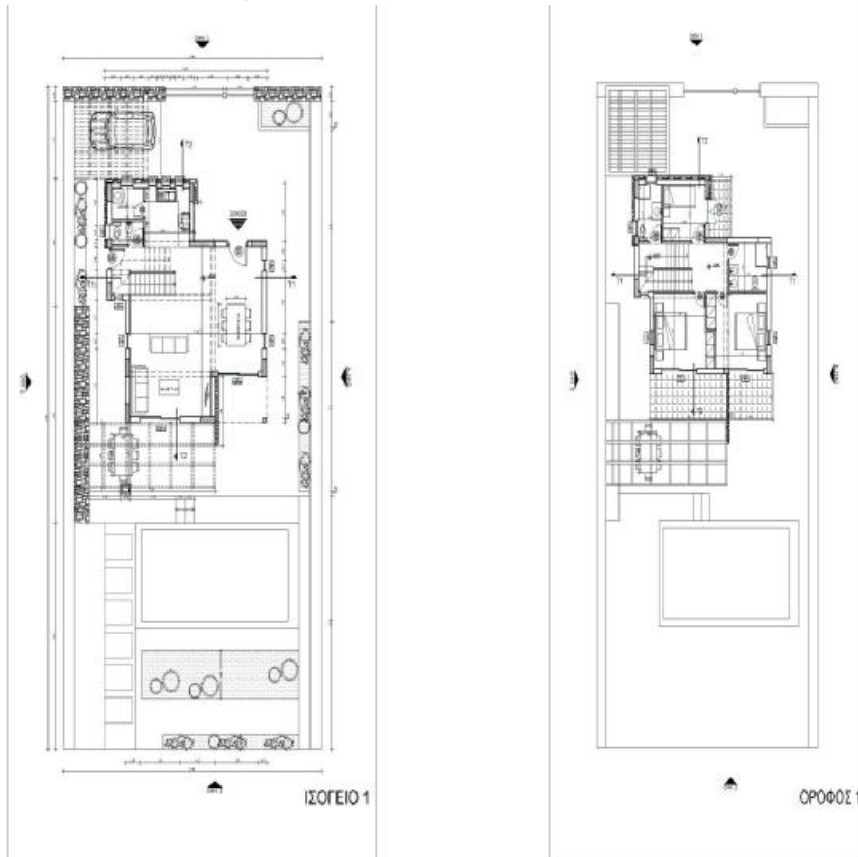
Αναλυτικά για την κάθε κατοικία ξεχωριστά ξεκινώντας την αρίθμηση από κάτω προς τα επάνω με βάση το υψόμετρο που βρίσκονται .

Κατοικία 1

Ισόγειο – Η είσοδος έχει δυτικό προσανατολισμό . Αριστερά της βρίσκεται η κουζίνα με την αποθήκη και το w.c. Η σκάλα που οδηγεί στον όροφο βρίσκεται σε νότιο προσανατολισμό και κάτω από το πλατύσκαλο ύψους + 2.40 έχει μια βοηθητική πόρτα που οδηγεί στον περιβάλλοντα χώρο . Απέναντι από την είσοδο είναι η τραπεζαρία και το σαλόνι , με δυο μπαλκονόπορτες που οδηγούν στην βεράντα και την πισίνα , με ανατολικό προσανατολισμό .

Όροφος – Στο πλατύσκαλο είναι ένα βοηθητικό μπάνιο και ανεβαίνοντας τη σκάλα φτάνουμε στον όροφο , όπου έχουμε ένα ξενώνα με δυτικό προσανατολισμό , δυο υπνοδωμάτια με νοτιοανατολικό και βορειοανατολικό προσανατολισμό αντίστοιχα . Το μπάνιο βρίσκεται απέναντι από τη σκάλα με βόρειο προσανατολισμό .

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

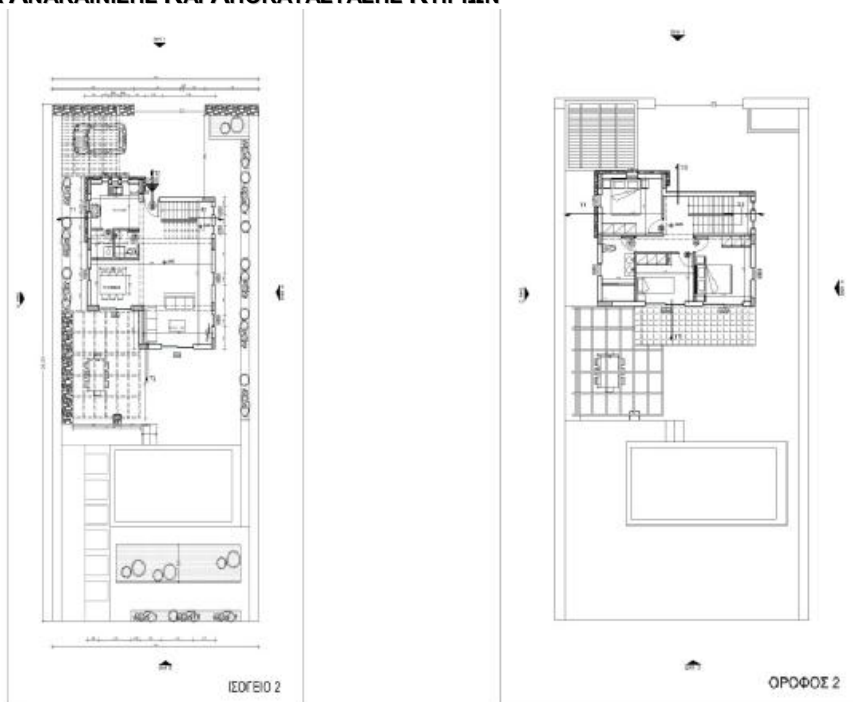

Κατοικία 2

Ισόγειο – Είσοδος με δυτικό προσανατολισμό . Αριστερά της εισόδου η κουζίνα , ακολουθεί η αποθήκη και το w.c. Στο ανατολικό τμήμα της κατοικίας είναι η τραπεζαρία και το σαλόνι με δυο μπαλκονόπορτες που οδηγούν στις βεράντες και την πισίνα . Δεξιά της εισόδου είναι η σκάλα που οδηγεί στον όροφο .

Όροφος – Ένα υπνοδωμάτιο στο νοτιοδυτικό τμήμα του ορόφου . Το μπάνιο στο νοτιοδυτικό και δυο υπνοδωμάτια στο δυτικό και βορειοανατολικό τμήμα αντίστοιχα .

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

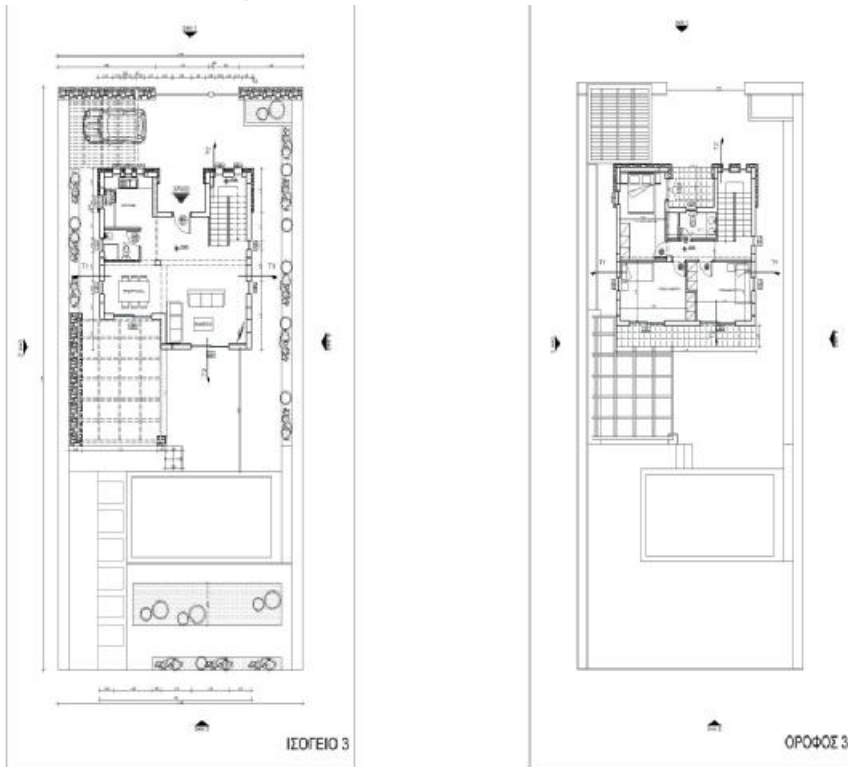

Κατοικία 3

Ισόγειο – είσοδος με δυτικό προσανατολισμό . Αριστερά η κουζίνα και δεξιά η σκάλα που οδηγεί στον όροφο . Το w.c. χωρίζει τη κουζίνα από τη τραπεζαρία με νότιο προσανατολισμό , ακόλουθη η τραπεζαρία . Το σαλόνι βρίσκεται απέναντι από την είσοδο με βορειοανατολικό προσανατολισμό . Το σαλόνι και η τραπεζαρία έχουν δυο μπαλκονόπορτες που οδηγούν στην βεράντα και στην πισίνα .

Όροφος – δυο υπνοδωμάτια με νοτιοδυτικό και νοτιοανατολικό προσανατολισμό αντίστοιχα , ένας ξενώνας με βορειοδυτικό και ένα μπάνιο πάνω από τη κεντρική είσοδο της κατοικίας με δυτικό προσανατολισμό .

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

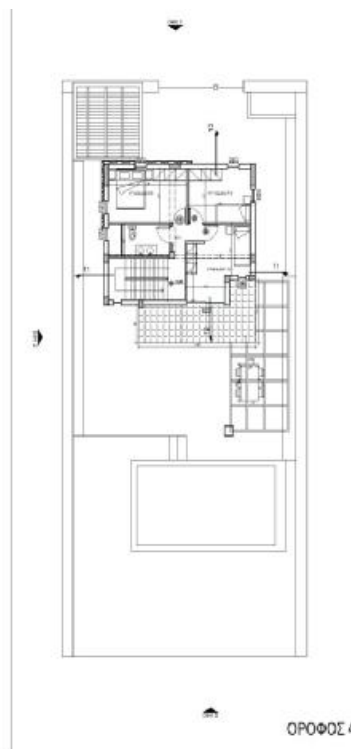
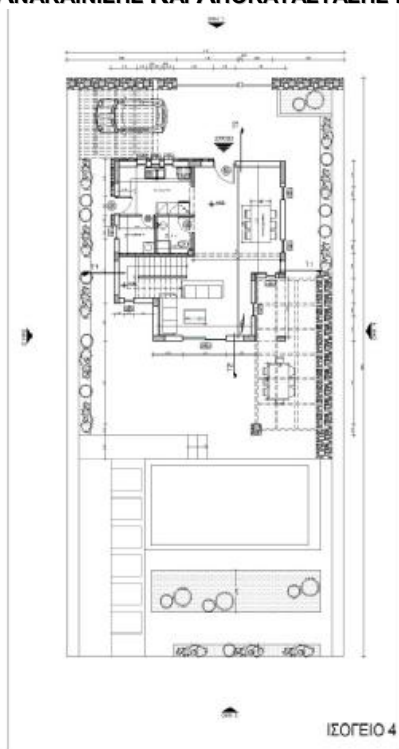

Κατοικία 4

Ισόγειο – Είσοδος δυτικά , αριστερά η κουζίνα με την αποθήκη και δίπλα το w.c. , όπου χωρίζει την κουζίνα από τη σκάλα . Η σκάλα έχει νοτιοανατολικό προσδιορισμό . Απέναντι από την είσοδο είναι η τραπεζαρία και δίπλα της το σαλόνι με μια μπαλκονόπορτα που οδηγεί στον περιβάλλοντα χώρο .

Όροφος – Ένα υπνοδωμάτιο με νοτιοδυτικό προσανατολισμό, δύο με βορειοδυτικό και βορειοανατολικό αντίστοιχα και το μπάνιο αριστερά από τη σκάλα με νότιο προσανατολισμό .

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Ο σχεδιασμός του περιβάλλοντα χώρου είναι ίδιος και για τις τέσσερις κατοικίες . Υπάρχει παρκινγκ για αυτοκίνητο στεγασμένο με μια ξύλινη πέργκολα , ένας πετρόκτιστος ξυλόφουρνος , μια τραπεζαρία στεγασμένη από μια πέργκολα ξύλινη , δένδρόφυτους χώρους και μια πισίνα σε χαμηλότερο επίπεδο από το κεντρικό σπίτι .

5.ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Για τα υλικά κατασκευής θα χρησιμοποιήσουμε τα ίδια για όλες τις μονοκατοικίες . Αναλυτικά θα έχουμε , τον φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα . Οι εξωτερικοί τοίχοι από διπλή οπτοπλινθοδομή με διάκενο 2- 3cm.και μέσα θερμομονωτικό υλικό (πετροβάμβακα) . Οι εσωτερικοί τοίχοι με μονή στρώση οπτόπλινθου . Όλοι η τοιχοποιία θα επικαλυφτεί από σοφά τριών στρώσεων και κατόπιν θα βαφτεί με πλαστικό χρώμα (λευκό) , εκτός στα σημεία που υπάρχει επένδυση με πέτρα . Η πέτρα που θα χρησιμοποιηθεί για την επένδυση και για τους πέτρινους ξυλόφουρνους , θα είναι της περιοχής (σιδερόπορτα) τύπου Α . Ενώ για τα τοιχία του οικοπέδου θα χρησιμοποιηθεί η πέτρα που θα βγει από τις εκσκαφές του οικοπέδου . Τα εξωτερικά πορτοπαράθυρα θα είναι αλουμίνιο , απόχρωσης ξύλου (σκούρο καφέ) , εκτός της κεντρικής εισόδου , όπου είναι θωρακισμένη πόρτα ίδιας απόχρωσης με τα εξωτερικά πορτοπαράθυρα . Οι εσωτερικές πόρτες είναι πρεσαριστές ξύλινες χρώματος (σκούρο καφέ) . Η σκάλα θα είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα και επενδυμένη με μάρμαρο . Το πάτωμα του ισόγειου θα καλυφτεί με μάρμαρο ίδιο με την σκάλα , στο μπάνιο και στα w.c. θα μπουν πλακάκια , ενώ στα δωμάτια ξύλινα πατώματα . Ο περιβάλλον χώρος θα καλυφτεί με τσιμεντοκονία εκτός τους χώρους δένδροφύτευσης , όπου έχουμε χώμα και το επίπεδο της πισίνας , που θα υπάρχει ένα ξύλινο πάτωμα (deck) και τετράγωνες τσιμεντένιες πλάκες πάχους 3cm όπως φαίνεται και στα σχέδια . Στο δώμα θα μπει θερμομόνωση , υδρομόνωση και κατόπιν θα καλυφτεί με χαλίκι 3^Α . Οι πισίνα θα κατασκευαστεί από οπλισμένο σκυρόδεμα , θα επικαλυφτεί από σοφά δύο στρώσεων και μετά πατητή τσιμεντοκονία , στη συνέχεια θα μονωθεί με υγρό παχύρευστο υλικό (λευκού χρώματος) .

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασιλειάδη Δήμητρα, «Το Κρητικό Σπίτι», Β' έκδοση, 1 εκδόσεις Βιβλιοπωλείο «Εστίας», Αθήνα 1985
- www.cretan-history.gr

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
7.ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

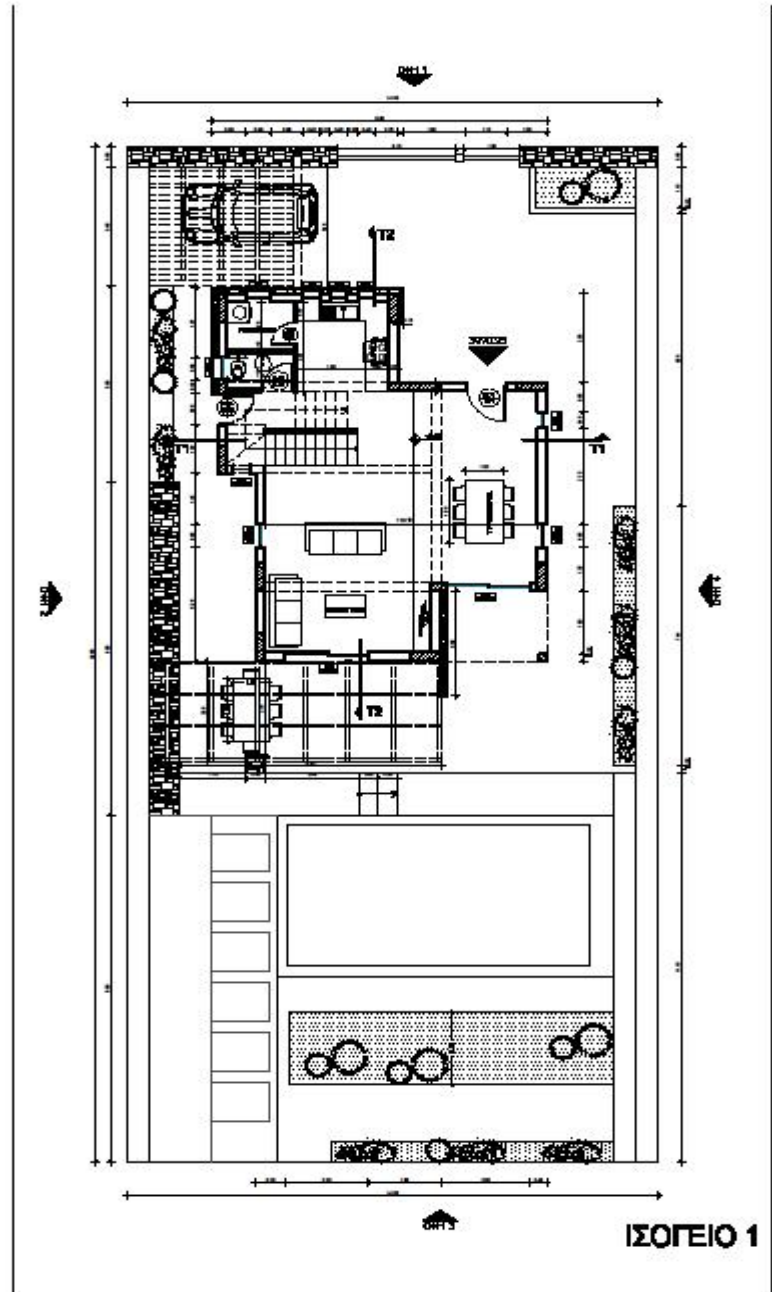
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

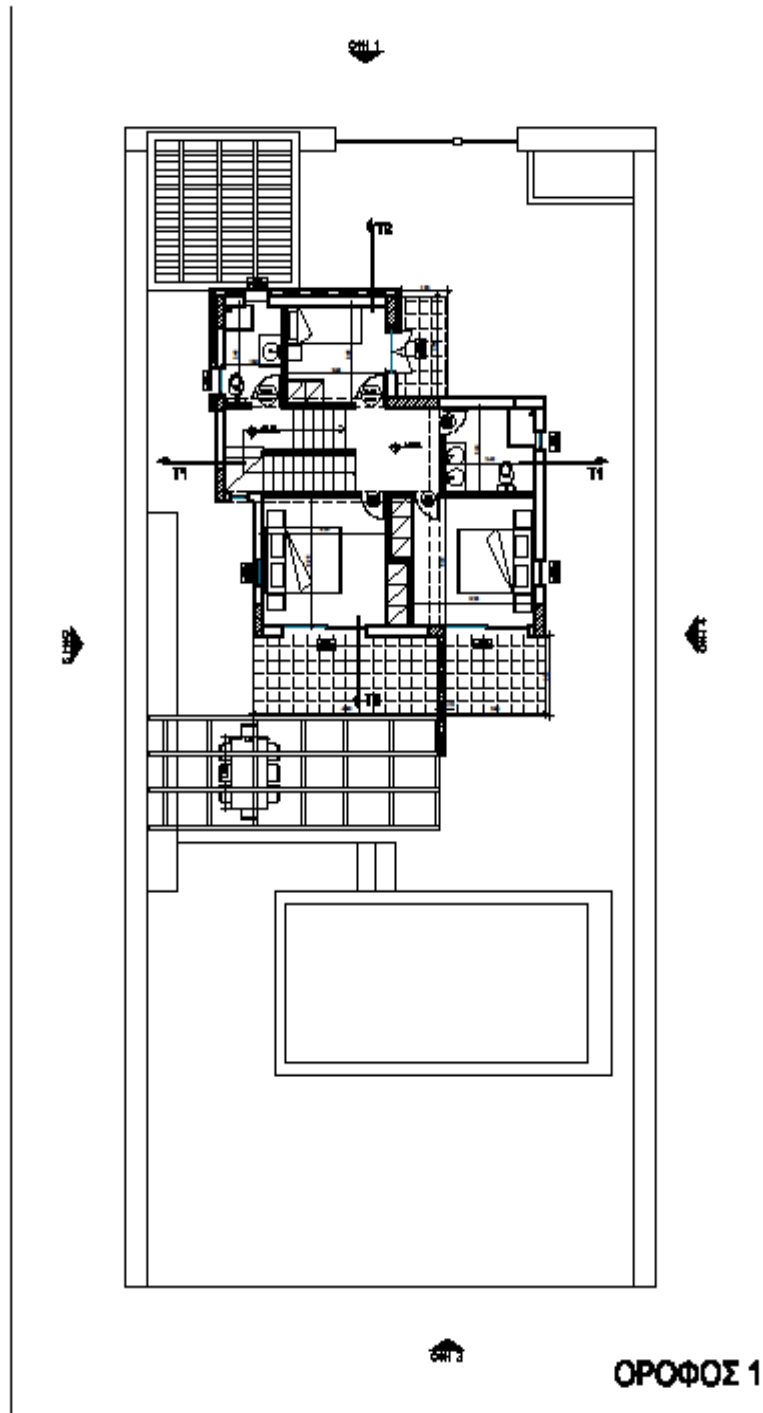
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

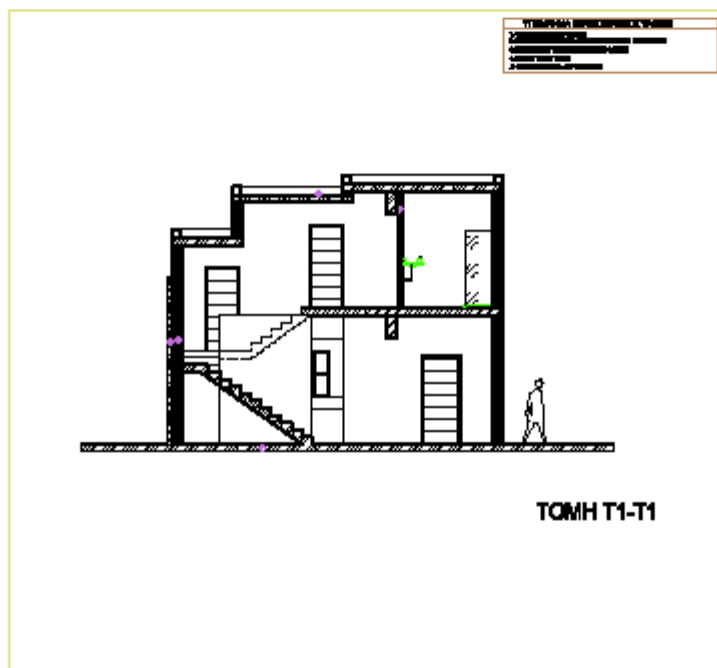

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
8.ΠΑΡΑΤΗΜΑΤΑ

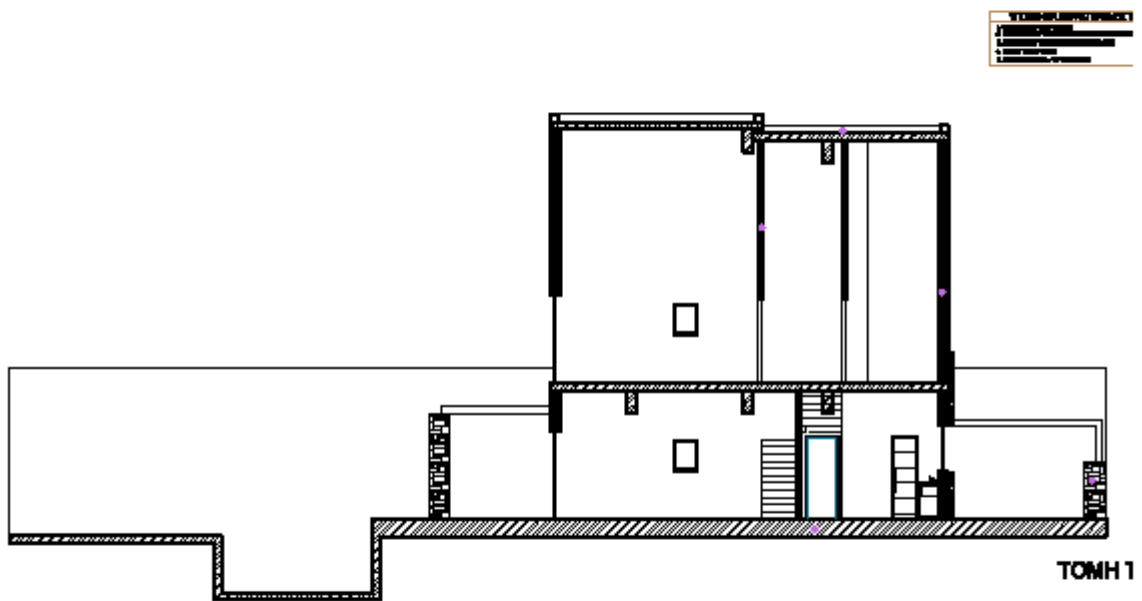

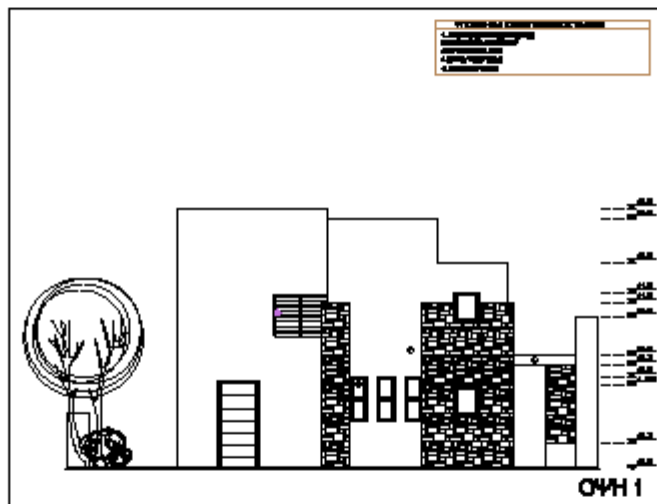
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

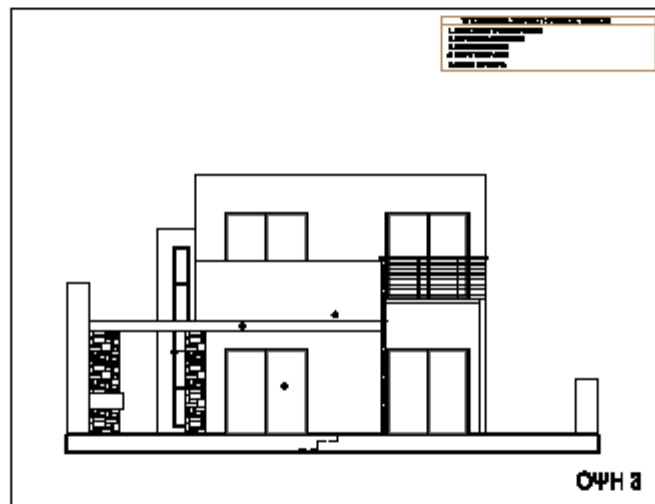

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

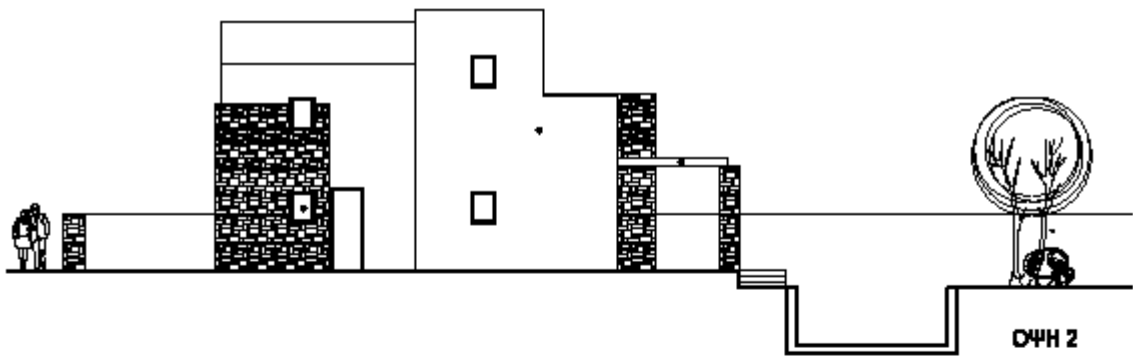

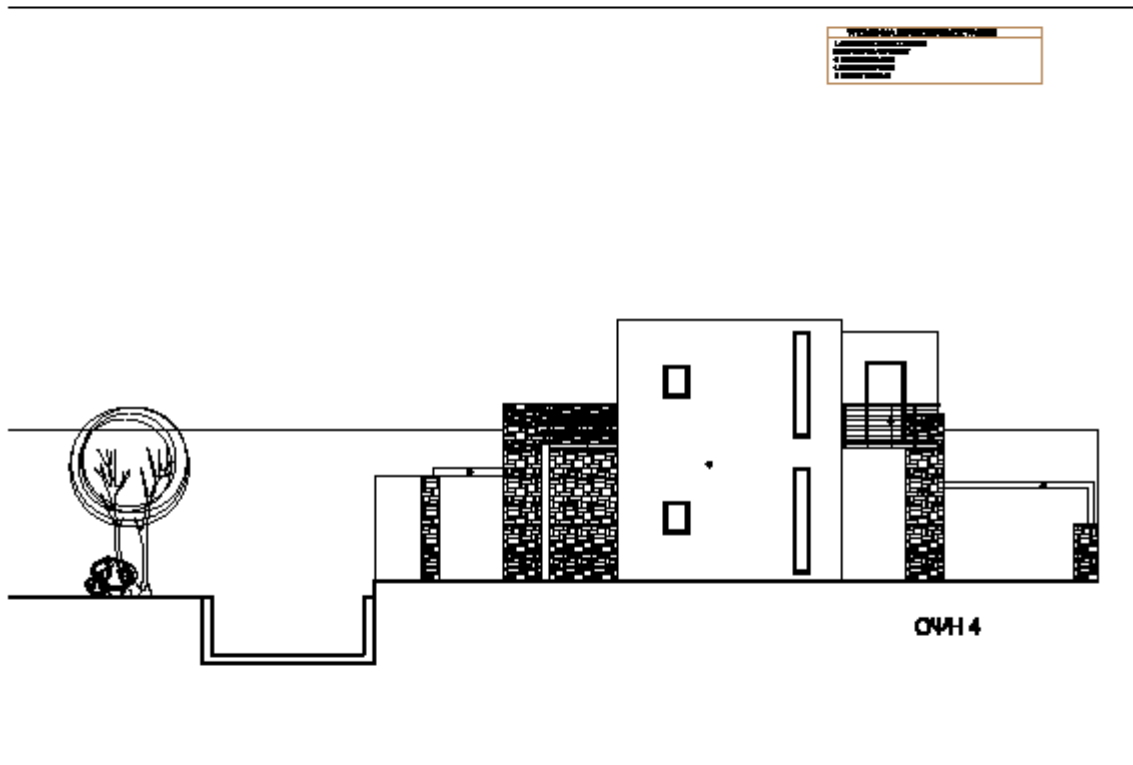

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

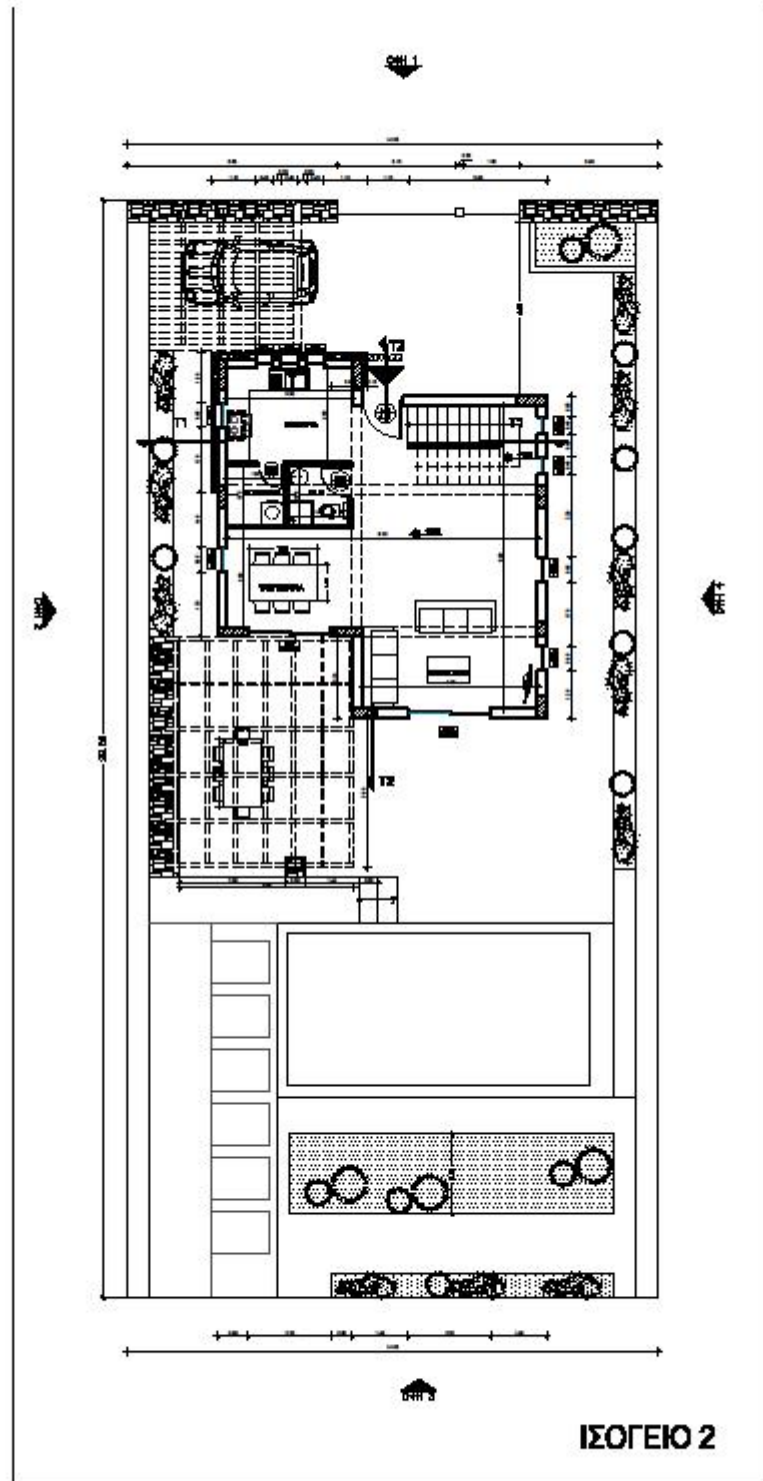

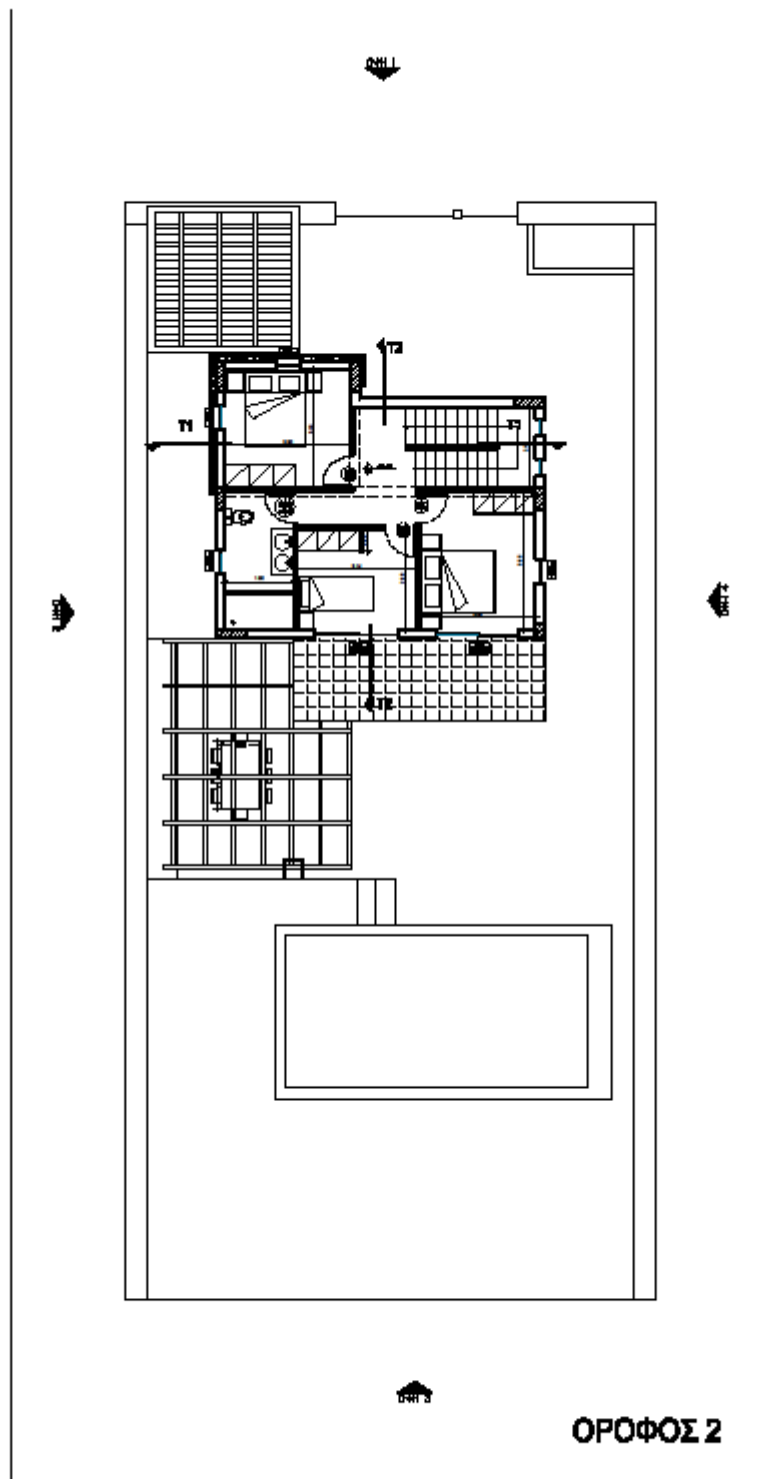
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

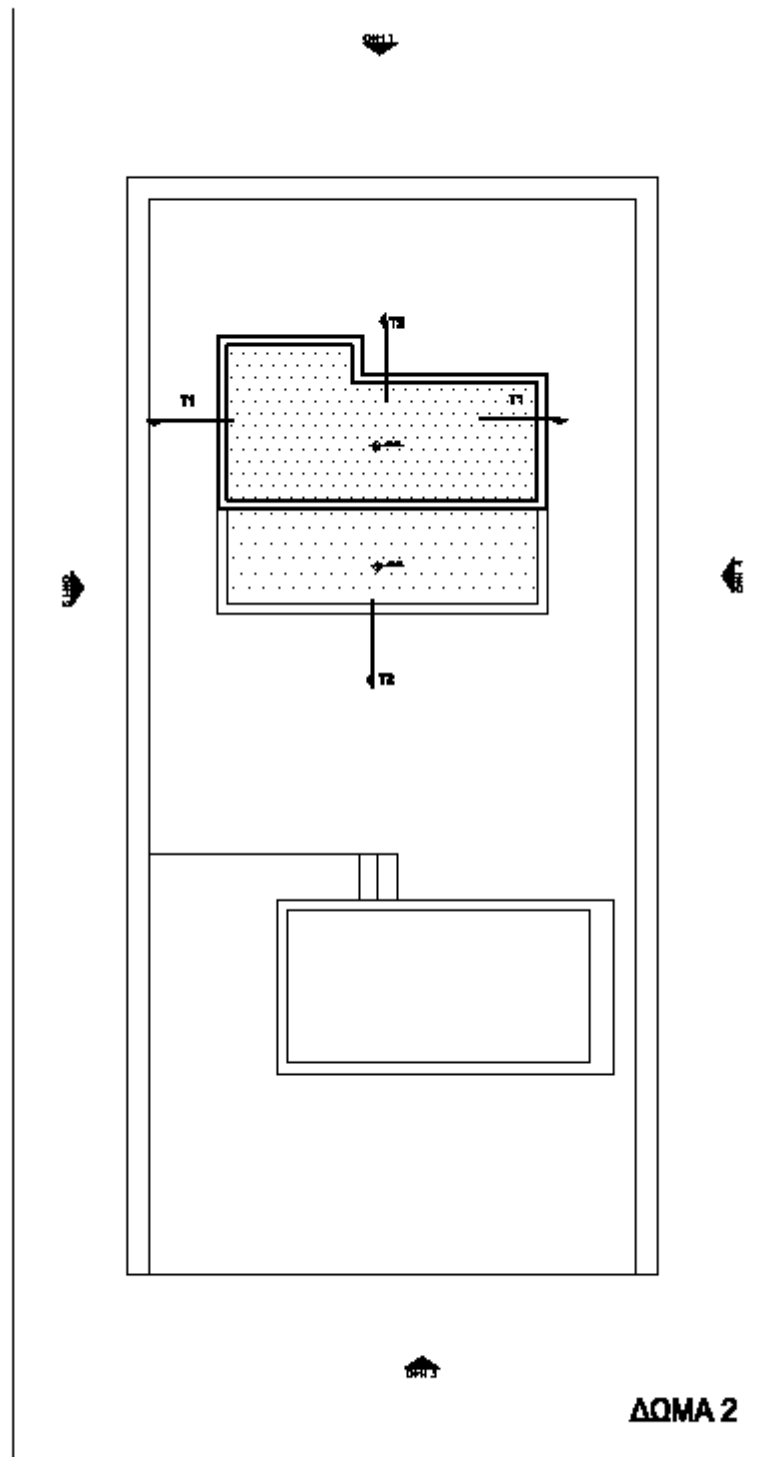

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

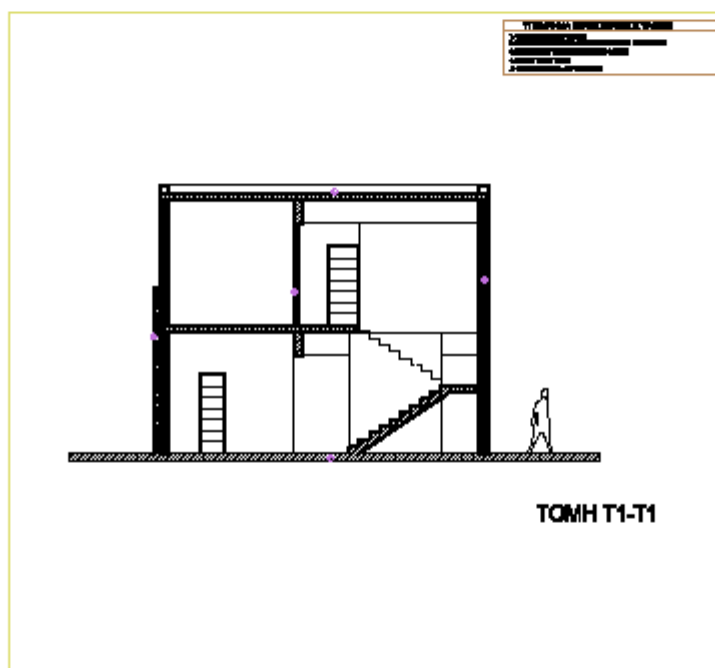

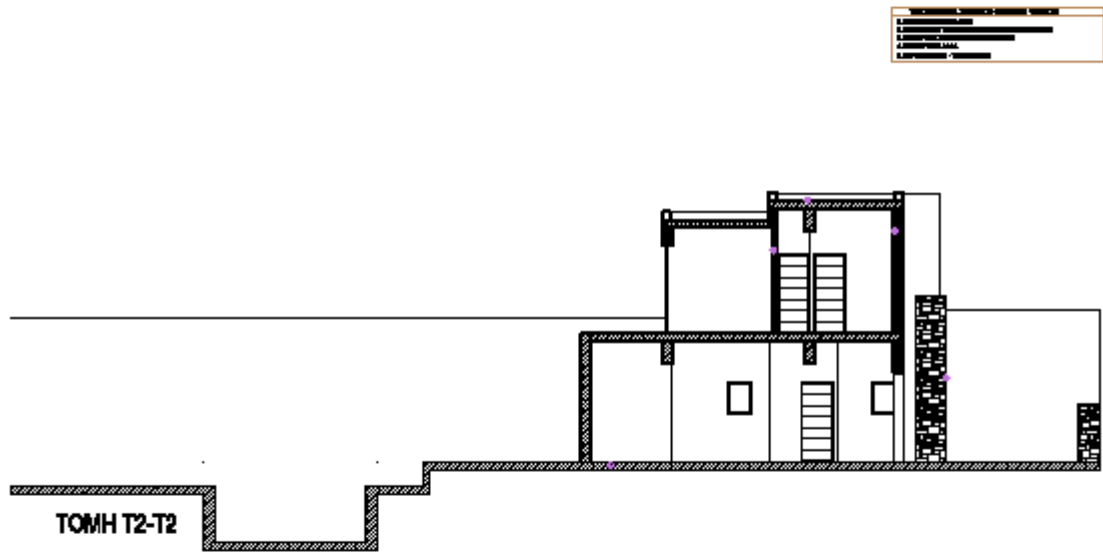
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

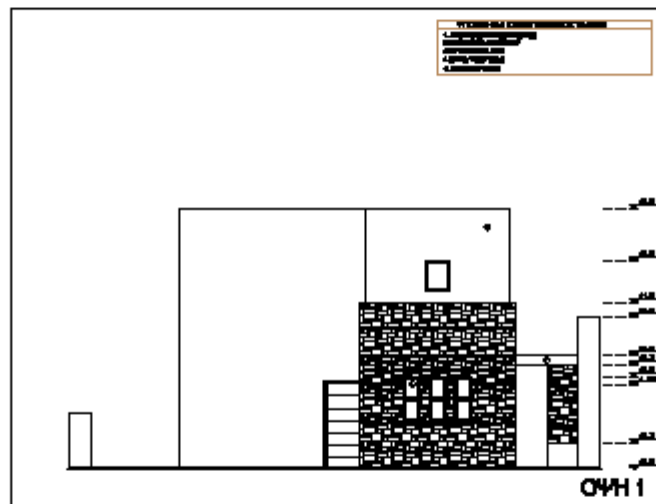

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

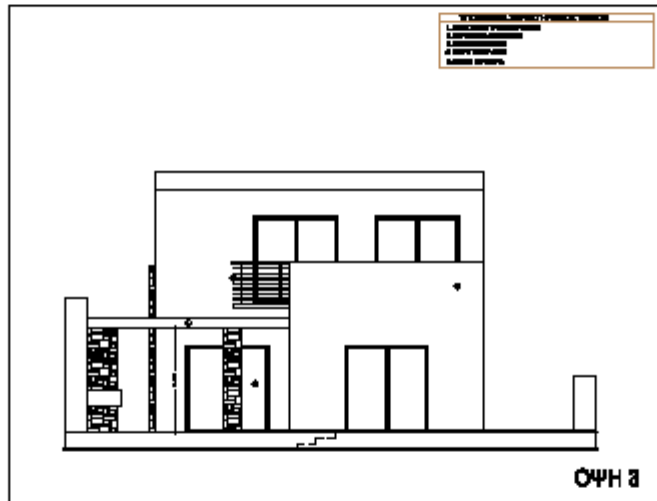

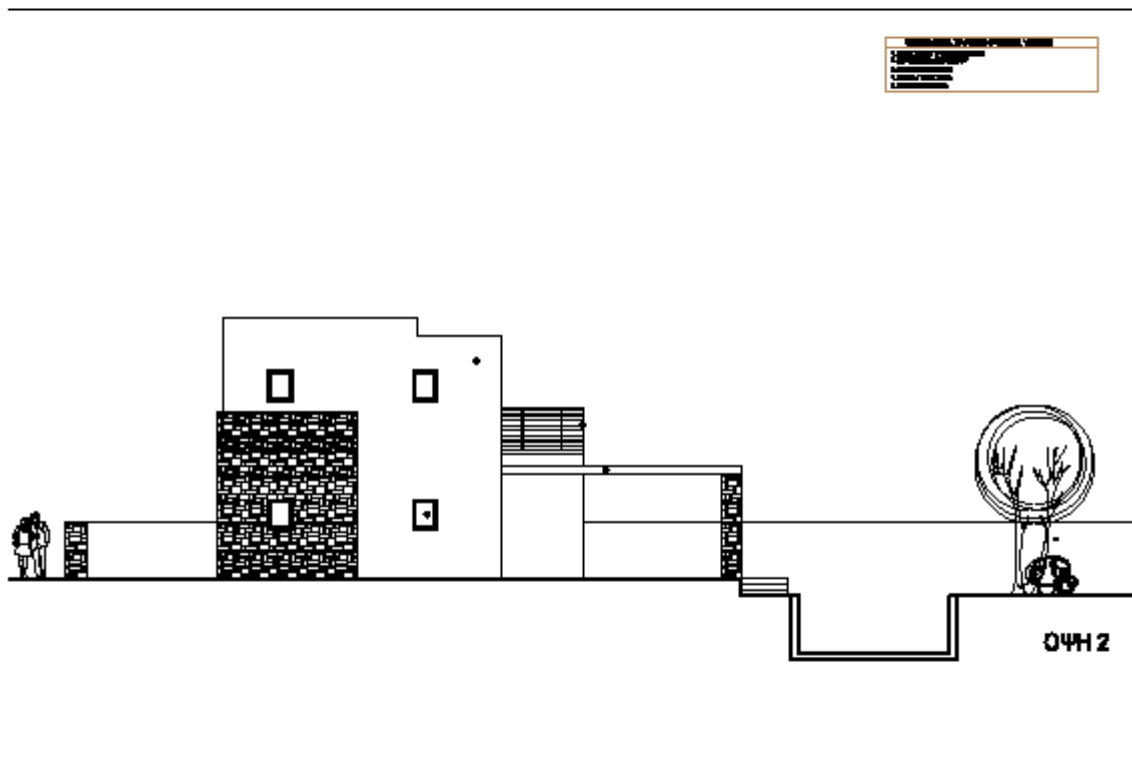
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

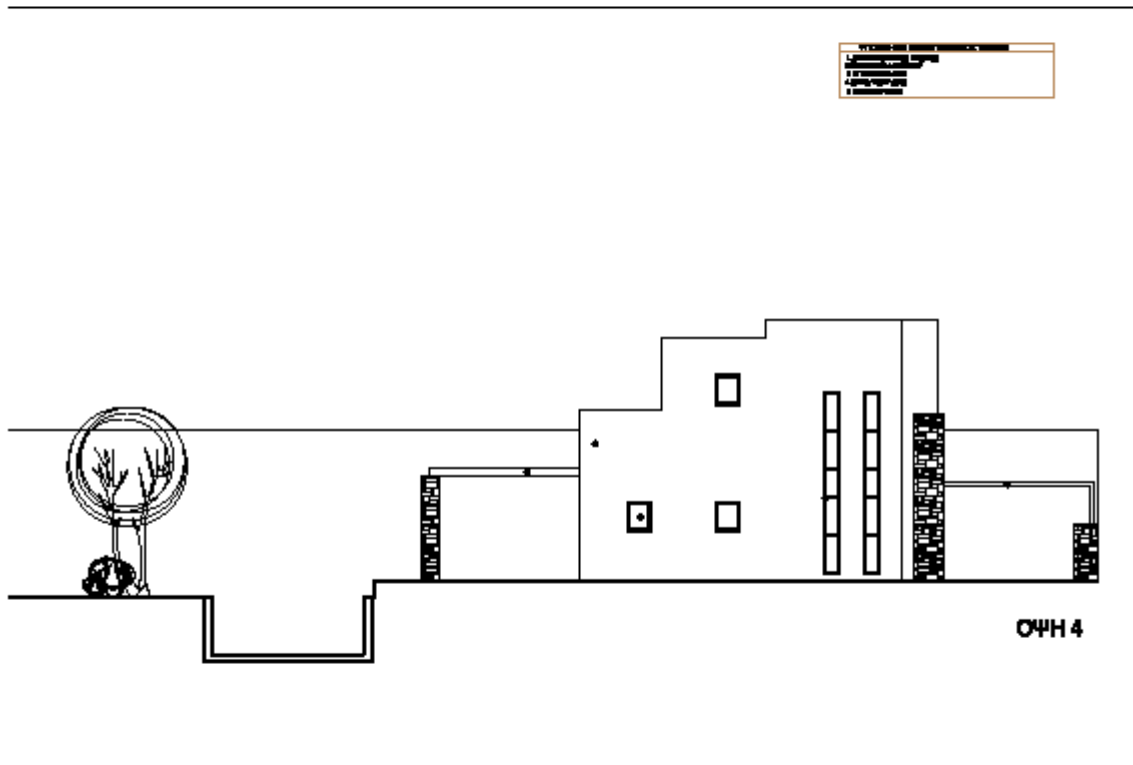

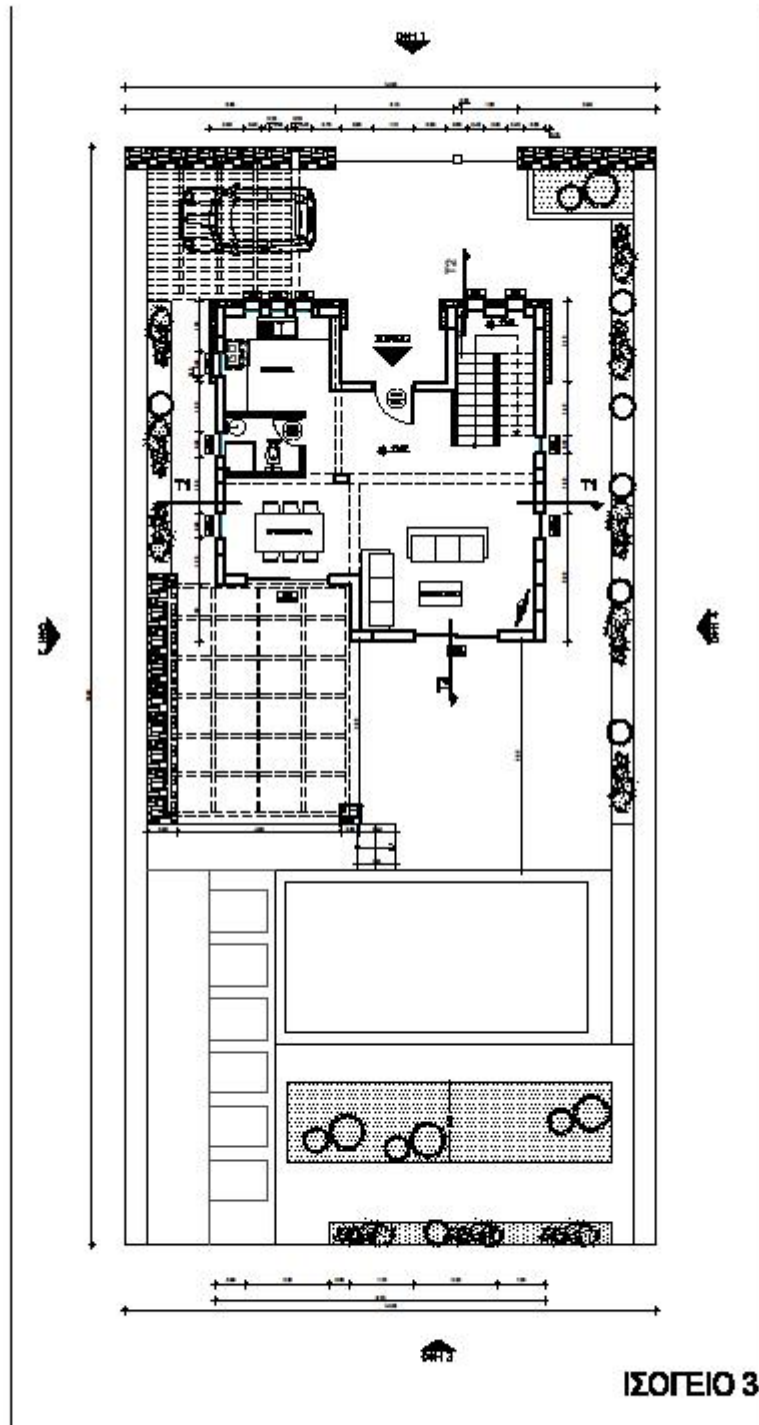

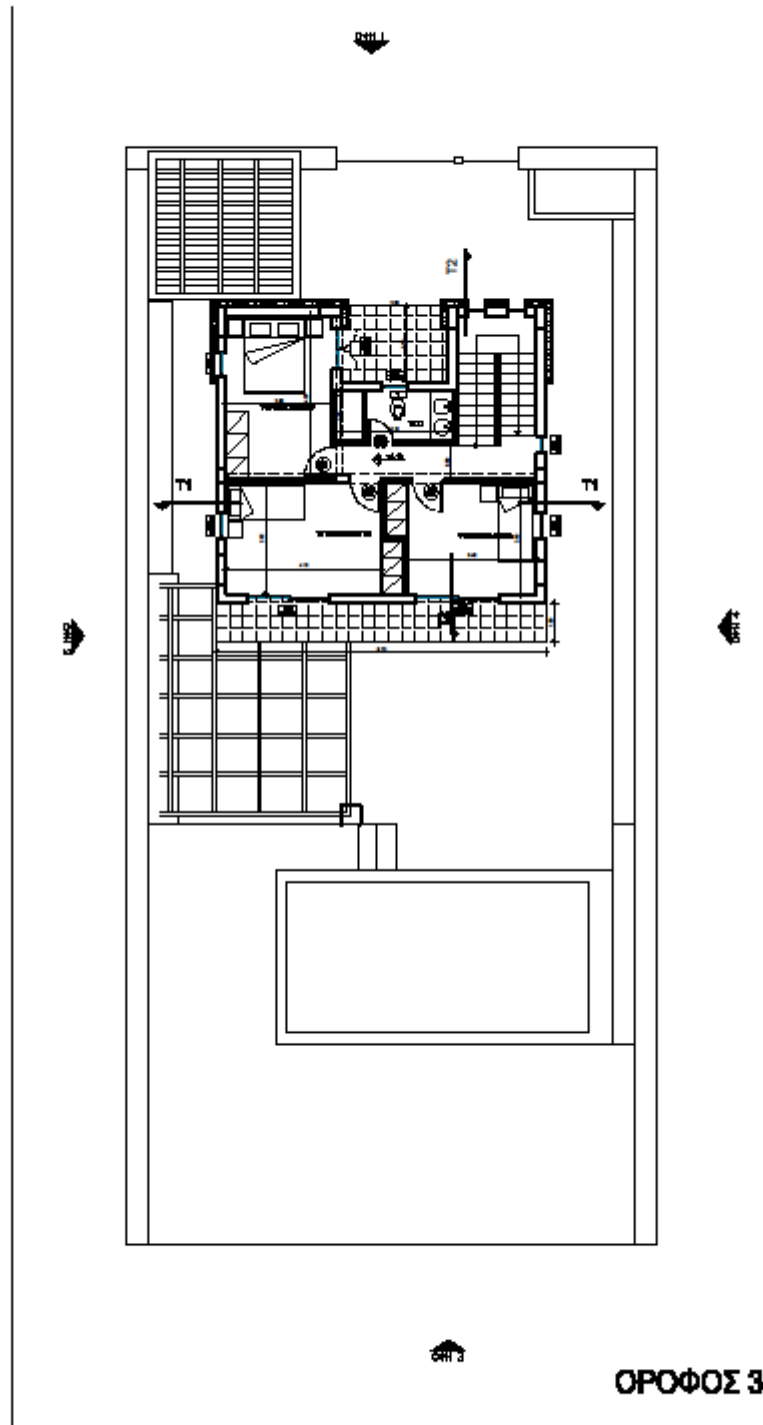
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

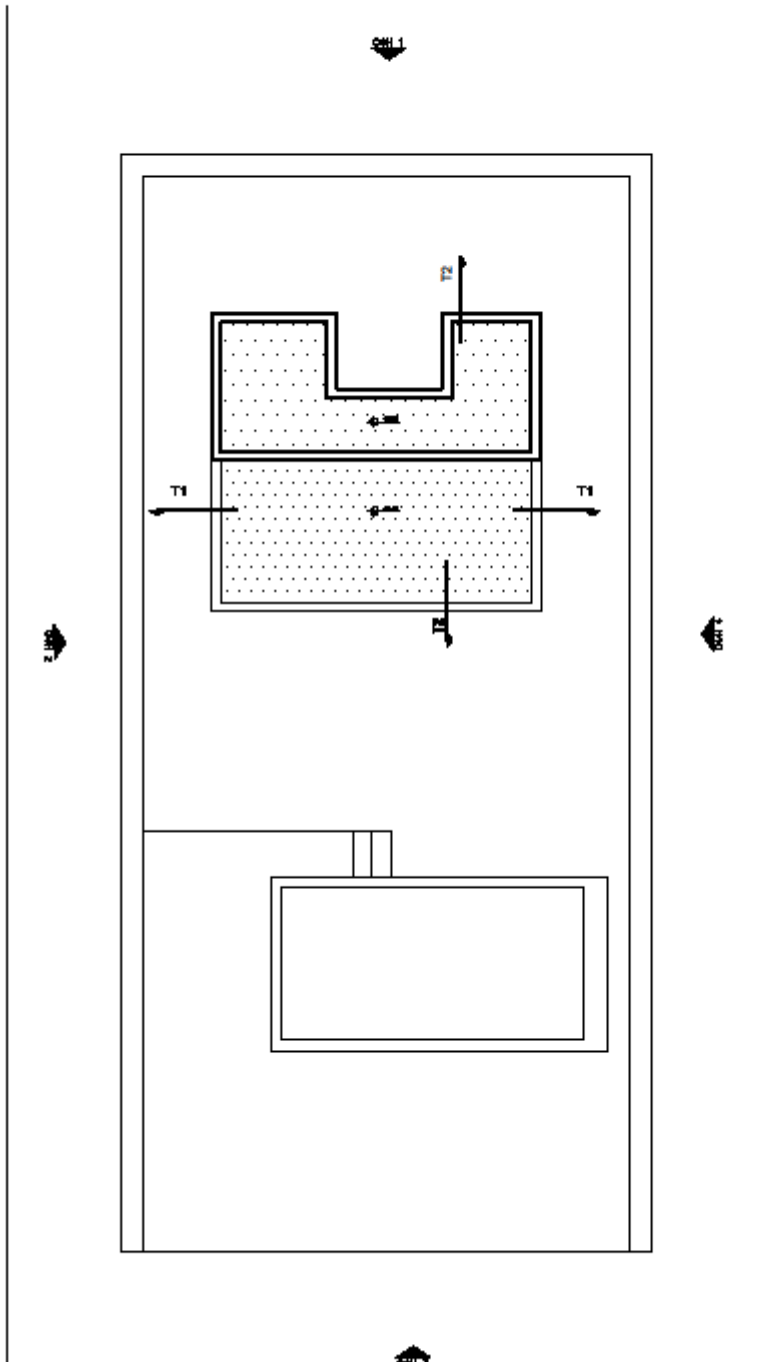

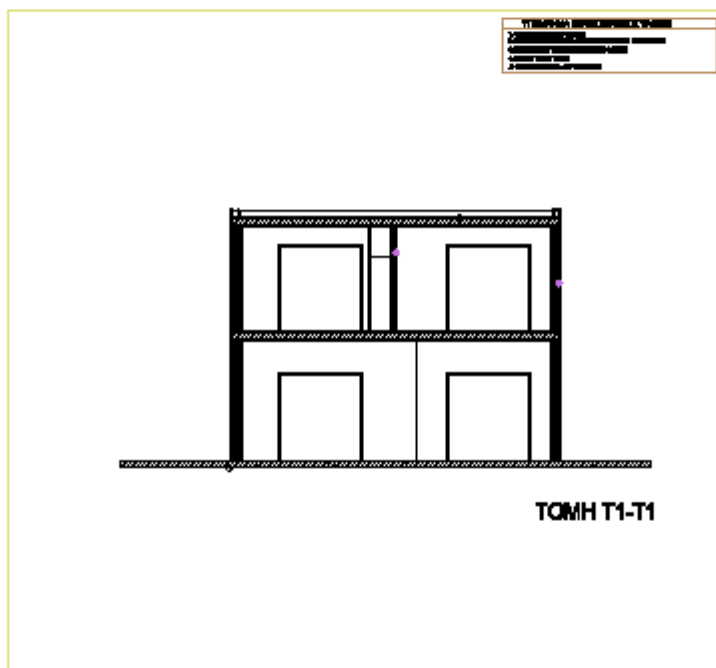

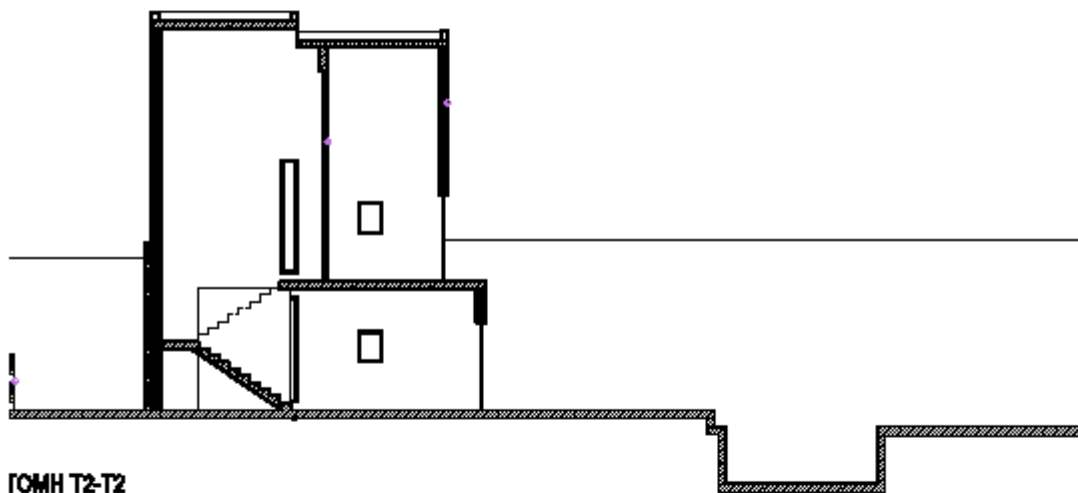

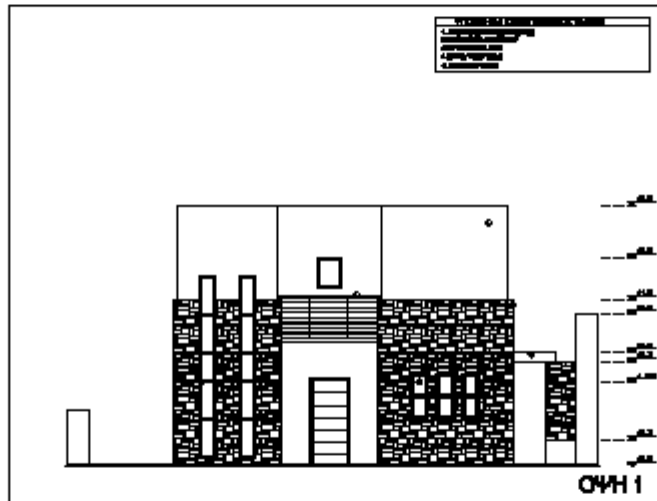

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

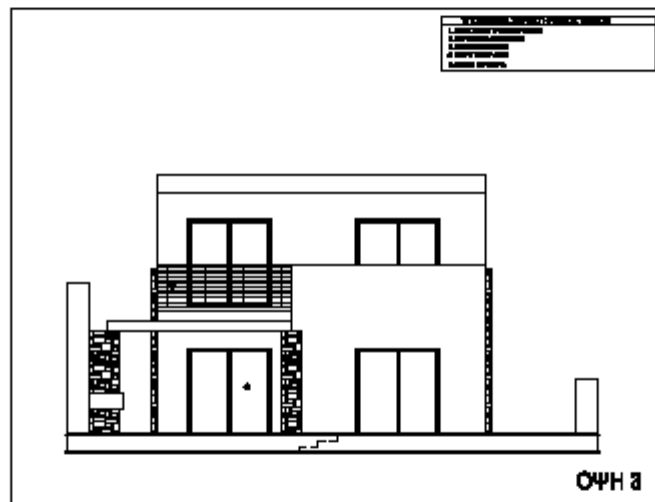
1	Κατασκευασμένο
2	Αποκαταστάσεις
3	Ανακαίνιση
4	Κατασκευασμένο

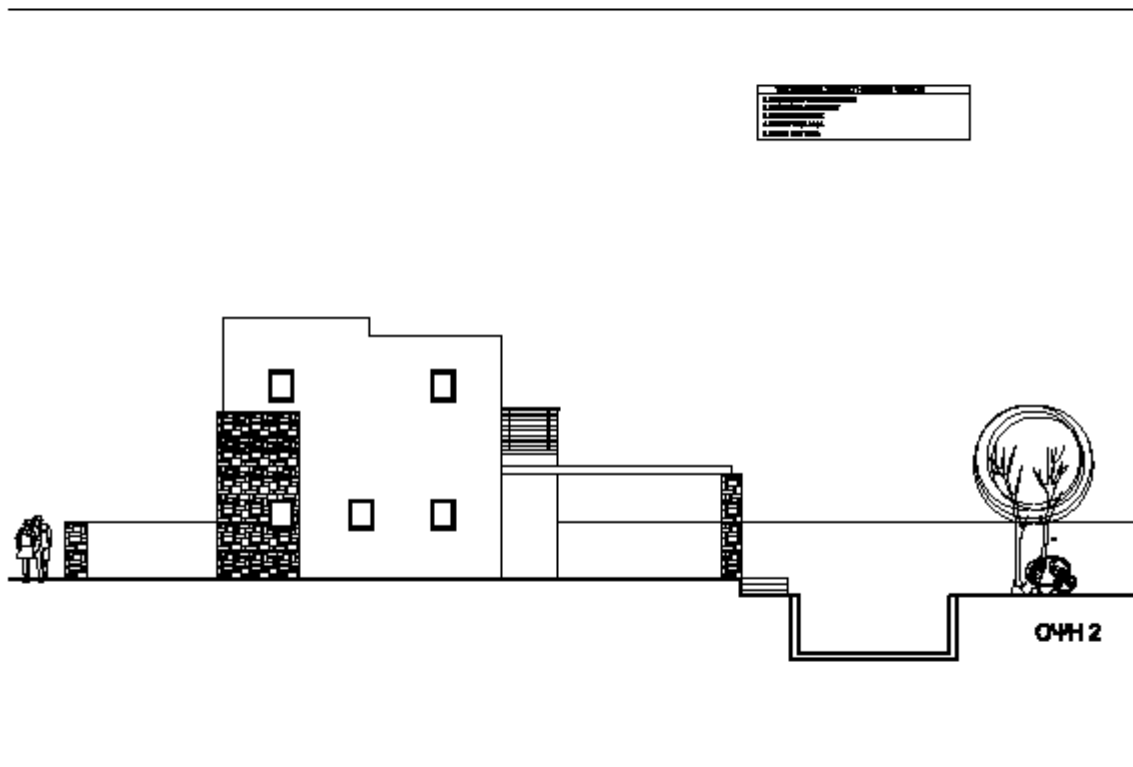

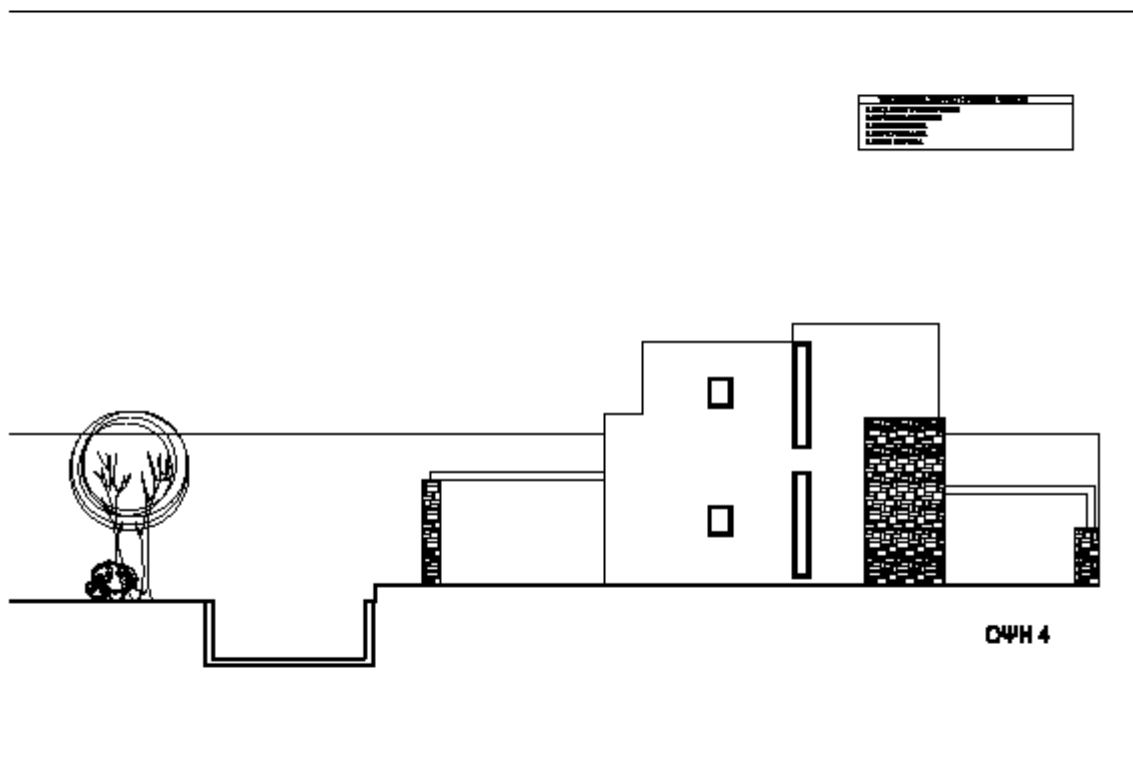
ΓΟΜΗ T2-T2

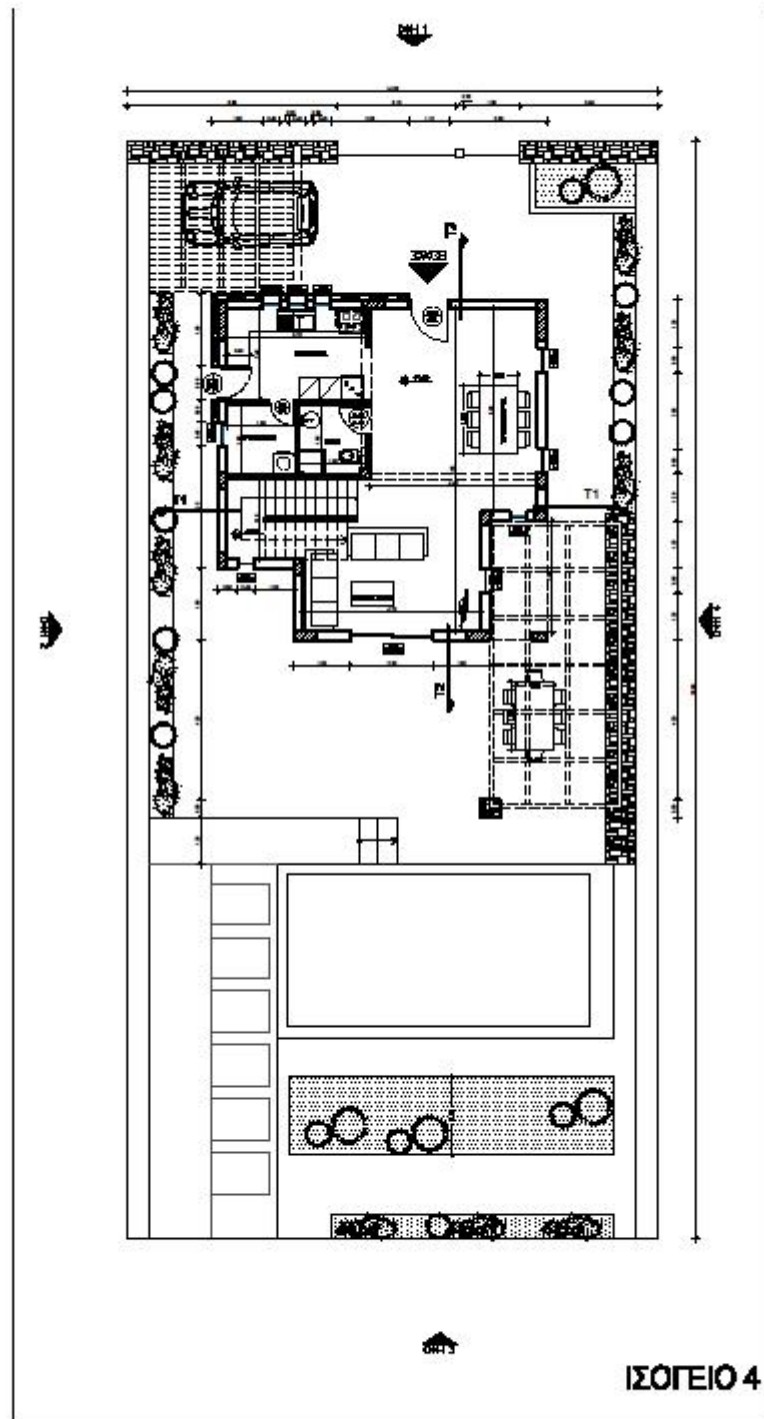

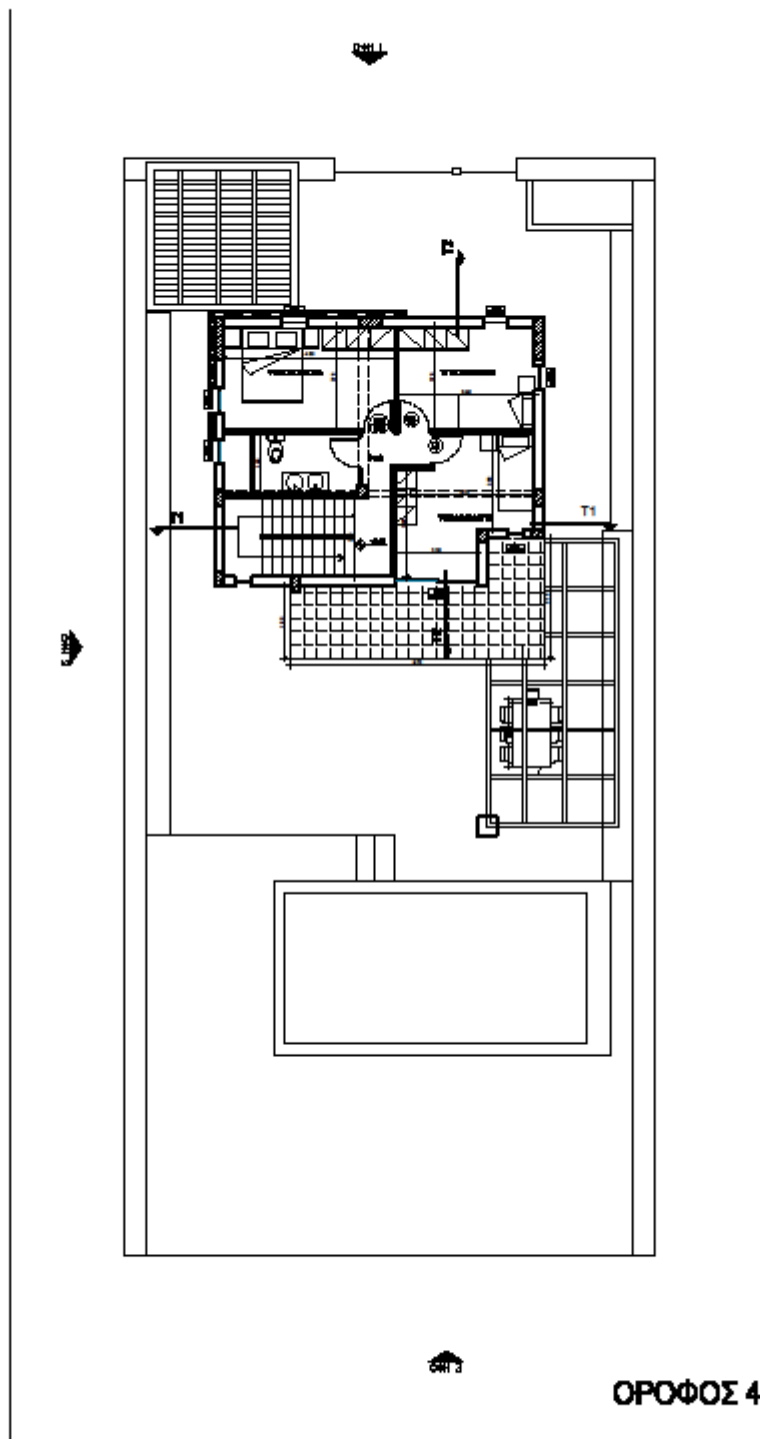
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

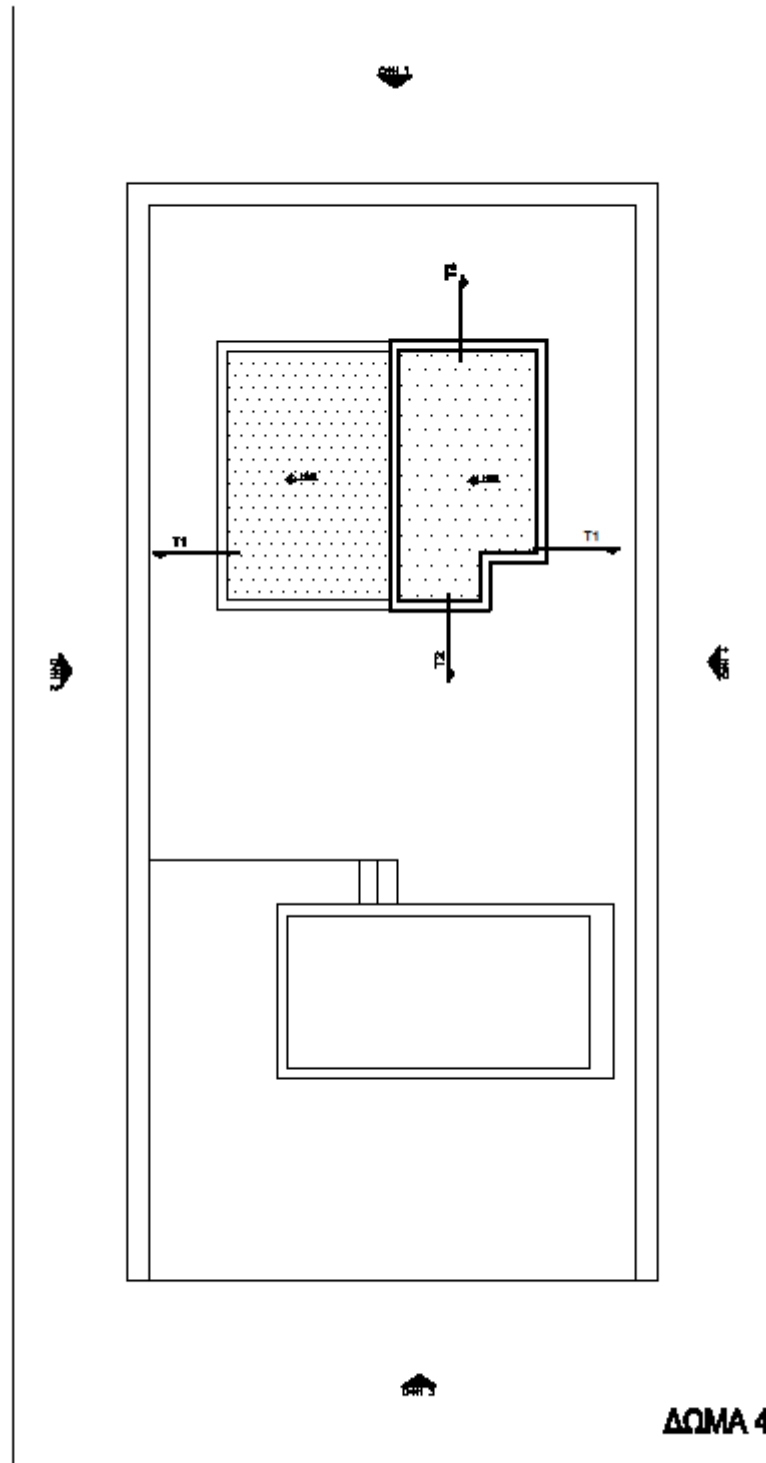

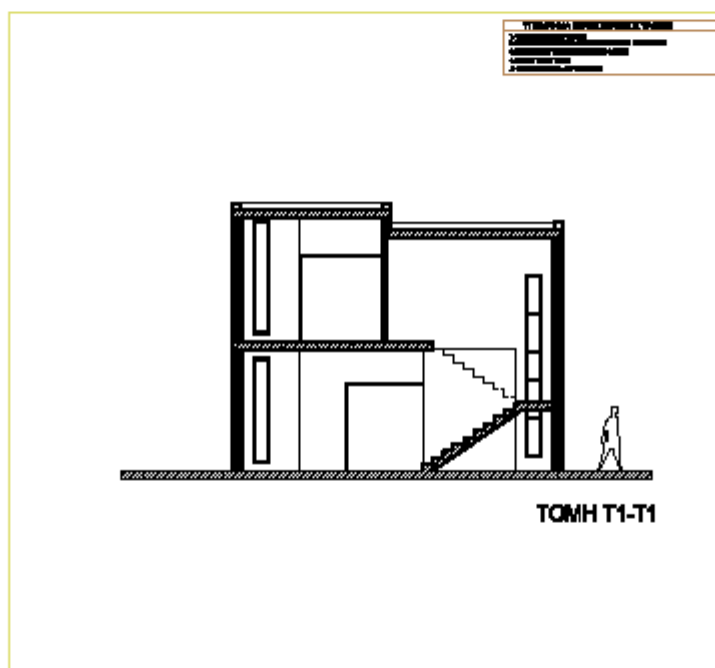

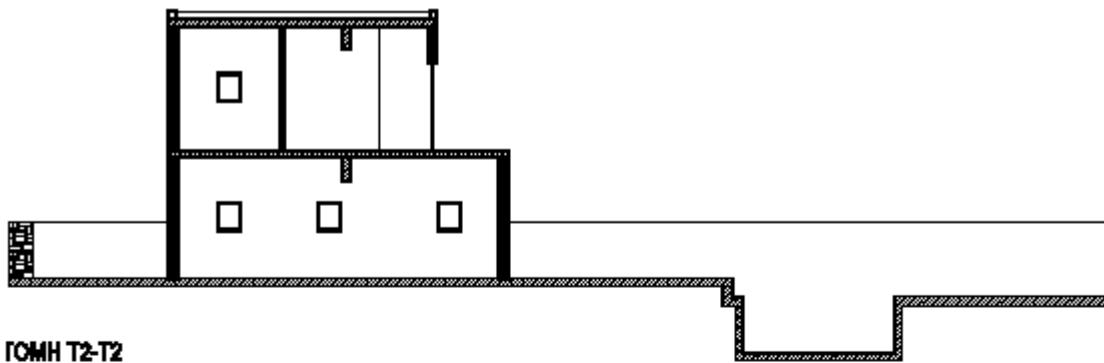

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

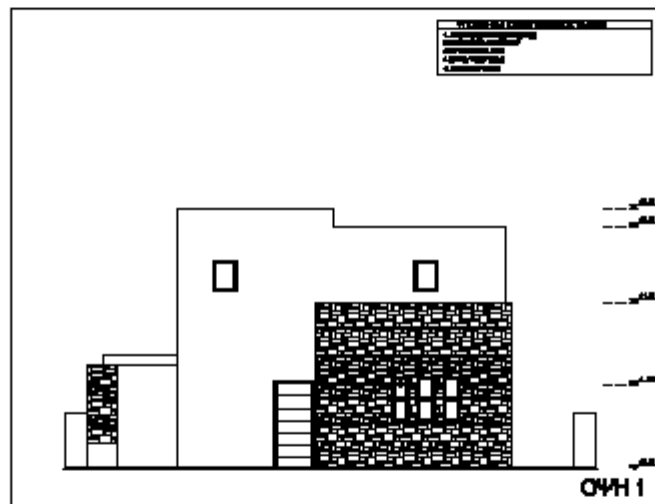

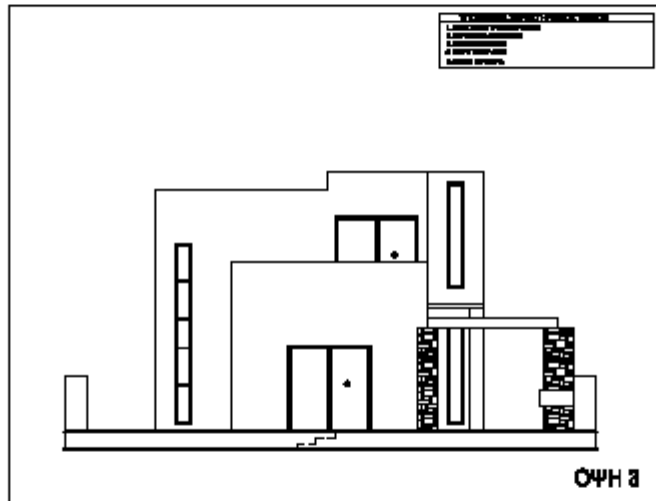
1	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
2	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ
3	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ
4	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

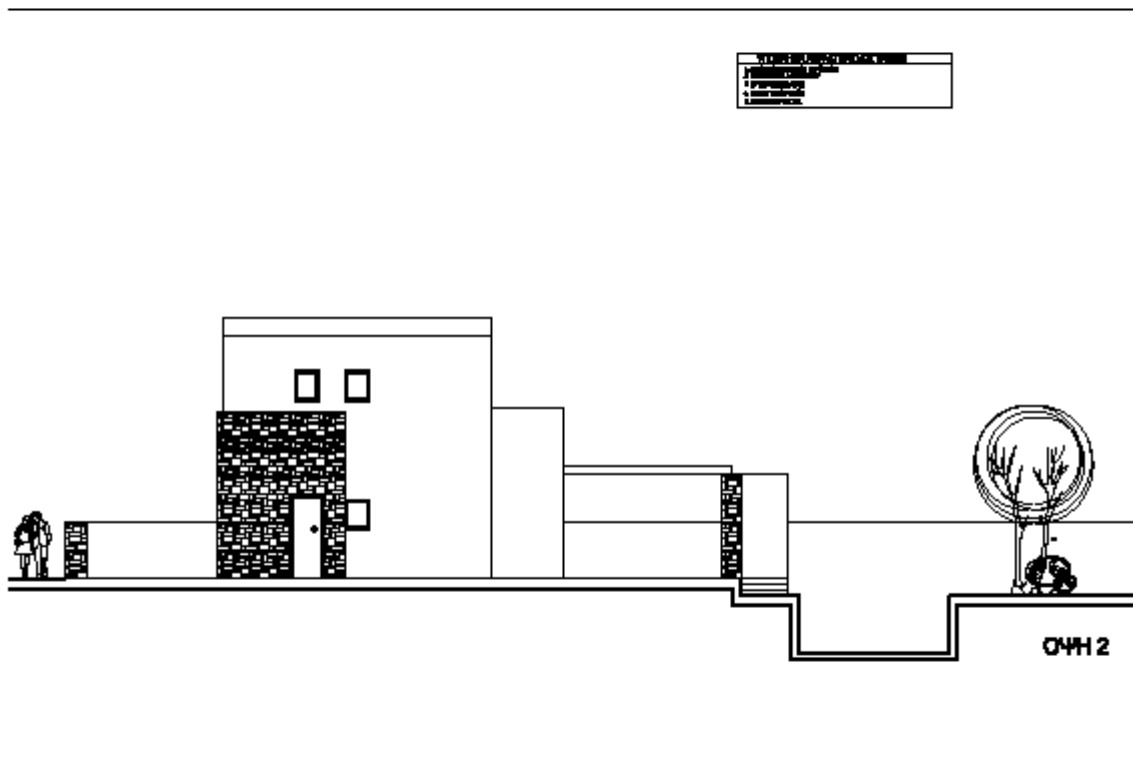
ΓΟΜΗ T2-T2

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

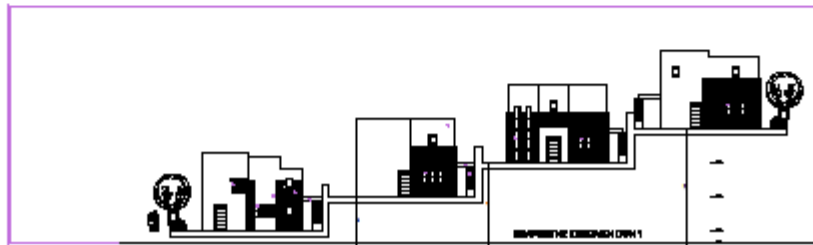

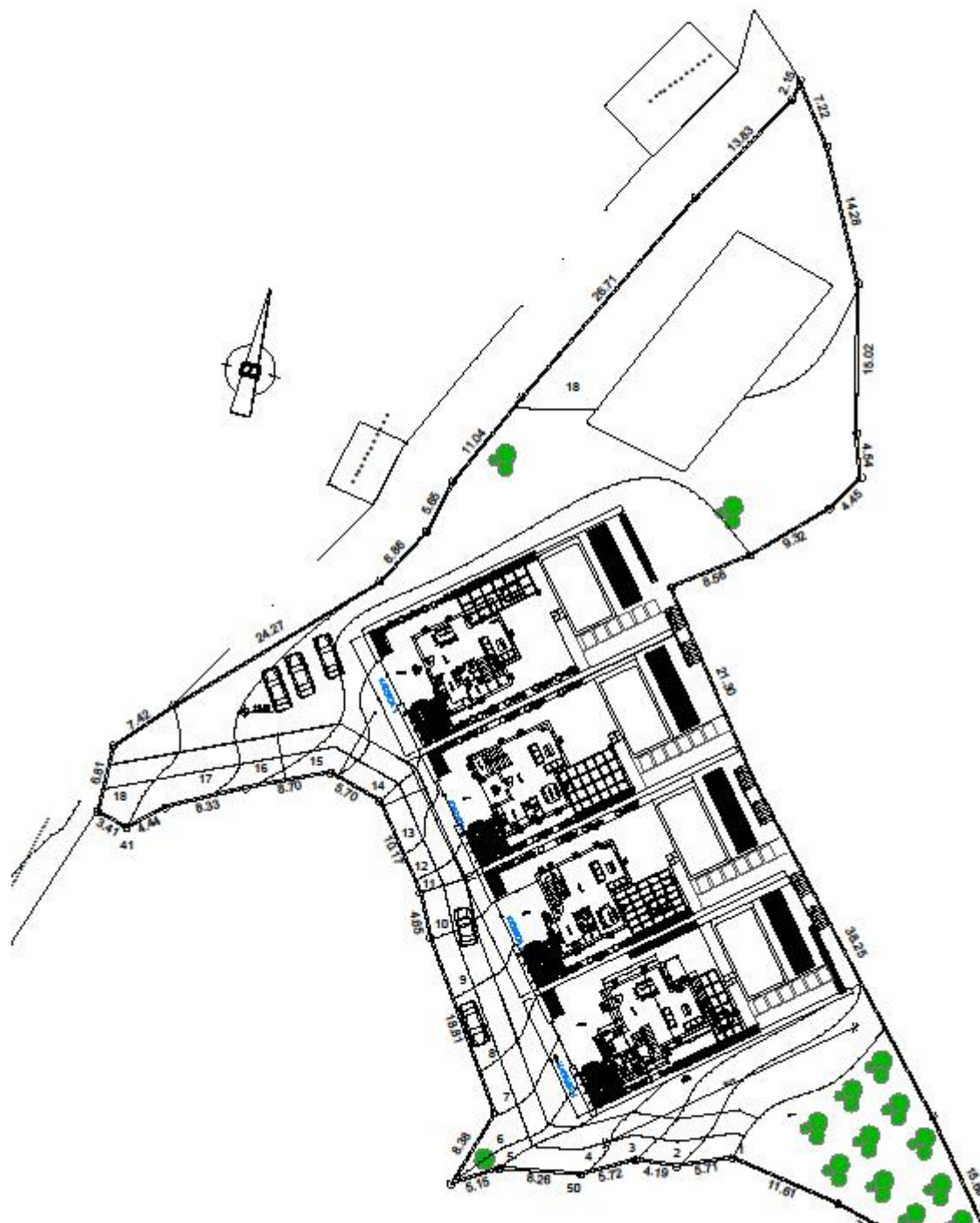

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

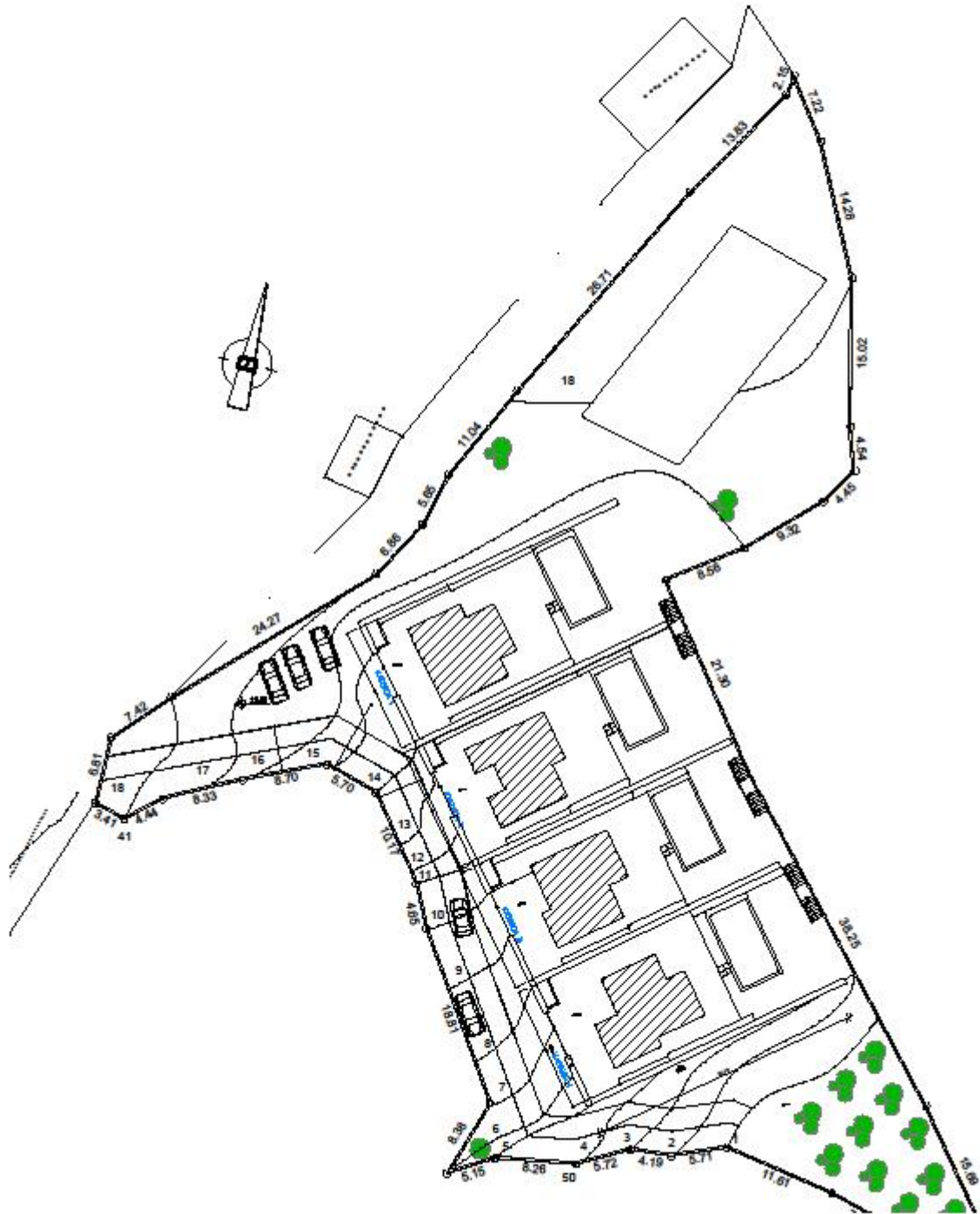

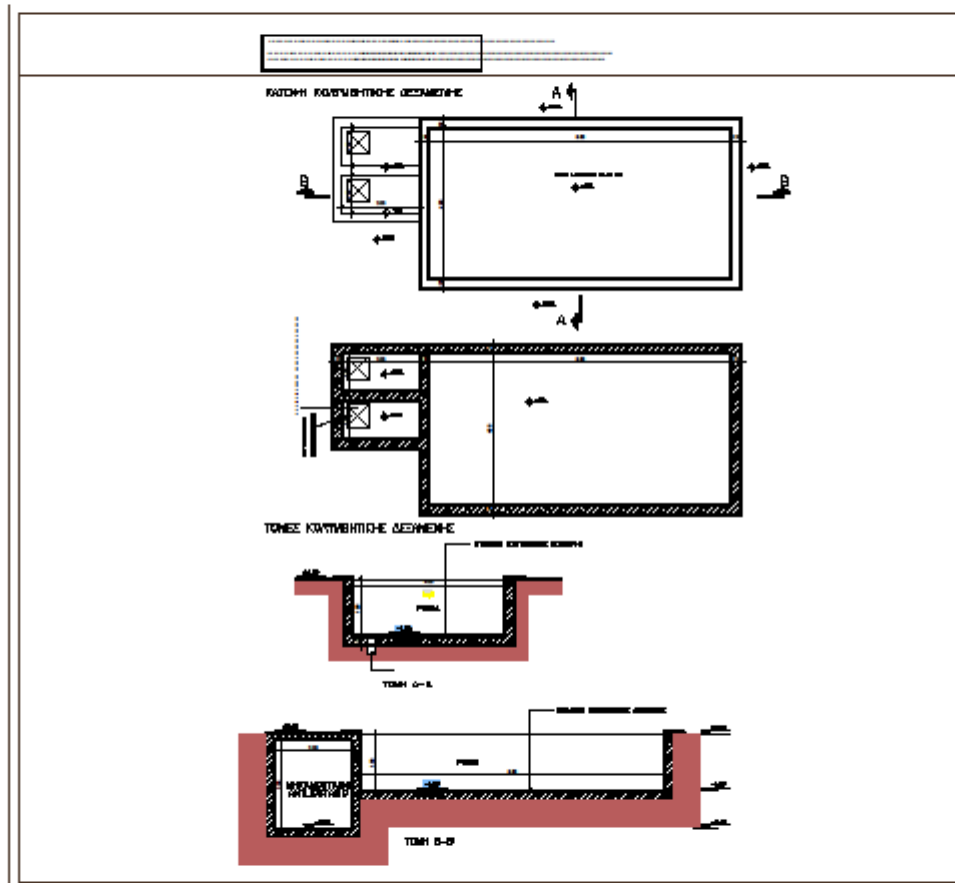
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Υποσημείωση: Τα παραπάνω σχέδια είναι σε κλίμακα 1: 150 και 1:500.